

Bitka s časom



Foto: www.pixabay.com

Znaki podnebnih sprememb so nedvoumni – vsako od preteklih štirih desetletij je bilo toplejše od predhodnega. Največje temperaturno povišanje je razvidno v severnih predelih Zemlje, z najbolj očitnimi vplivi na arktični led in ledenike, med njimi tudi tistega v Triglavskem narodnem parku. Spremembe so očitne tudi v tropskih predelih, ki imajo majhna temperaturna odstopanja skozi leto, zaradi dvigovanja morske gladine so Združeni narodi otočane s Papue Nove Gvineje že razglasili za podnebne begunce.

13. novembra se je po napornih pogajanjih končala podnebna konferenca COP26 v Glasgowu. Okoljevarstveniki so razočarani, na konferenci so države sicer sprejele nekaj pomembnih zavez, a znanstveniki opozarjajo, da je povišanje temperature na 1,5 stopinje Celzija do konca stoletja – cilj, ki so ga sprejeli pred šestimi leti na pariški podnebni konferenci – zakockan.

Intervju: Nastasija Mahne

"Nedvomno smo že prej vedeli, da je strokovnjakov s področja duševnega zdravja premalo," o težavah duševne oskrbe v epidemiji pove Nastasija Mahne, psihologinja v kočevskem Centru za duševno zdravje odraslih. Epidemija je povečala stiske številnih prebivalcev Slovenije, hkrati pa tudi pokazala na nezadostno zdravstveno oskrbo.

"S širitvijo službe za duševno zdravje bo čedalje manj ljudi, pri katerih se bodo težave tako poglobile, da ne bo šlo brez določene terapije," o pomembnosti primarne oskrbe pravi psihologinja. Spregovorili smo o delu v Centru za duševno zdravje in kako se razlikuje od dosedanje psihične obravnave, psihoterapiji in uporabi zdravil, programu starševstva Neverjetna leta, epidemiji, ki je ena največjih groženj za duševno zdravje, ter načinih, kako danes poiskati pomoč.



Foto: Žarko Nanjara

SiDG Logistika

► stran 2

Ali je prepozno?

► stran 4

Moč televizije

► stran 5

Intervju:

Nastasija Mahne

► stran 6

Moja občina

► stran 8

Je zdrava hrana
danes res draga?

► stran 12

Vladni obisk
JV regije

► stran 14

Oseminšestdeset
let Pokrajinskega
muzeja Kočevje

► stran 16

Obrazi

► stran 18

Alkimija izkušenj

► stran 19

Priložnosti

► stran 22

SiDG Logistika

Družba Slovenski državni gozdovi je v podjetniški coni Kočevje otvorila nove poslovne prostore SiDG Logistika, kjer bosta imela sedež poslovna enota Kočevje, ki skrbi za izvajanje nalog na območju Kočevja in Novega mesta, ter tehnična služba. S tem rešujejo prostorsko stisko zaposlenih, ki delajo v Kočevju, ter širijo podporo lastni gozdni proizvodnji in pripadajoči tehnični službi. Površina objekta SiDG Logistika meri 1.124 kvadratnih metrov, stavba ima 500 kvadratnih metrov servisnih delavnic ter pripadajoče parkirišče za službene tovornjake in terenska vozila v izmeri 4.000 kvadratov.

Nova poslovna stavba predstavlja srce gozdarske proizvodnje, pravi direktor Robert Tomazin. Odprtje Logistike predstavlja veliko pridobitev, pravi, saj bodo tako lahko nekatera sprotne vzdrževanja, ki so jih doslej najemali pri zunanjih izvajalcih, op-



Foto: Žarko Nanjara

ravljali sami, tako za program osebnih vozil kot za tovorni program in stroje gozdarske proizvodnje. "Pomeni veliko večjo odzivnost na težave, ki jih

ima lahko gozdarska proizvodnja, tudi z vidika zmanjšanja stroškov izvedenih storitev."

Z novim strateškim načrtom se bodo

lastne zmogljivosti SiDG še povečale: "Gozdarski vozni park bomo do leta 2025 skoraj potrojili, prav tako tudi sečnjo in spravilo z lastnimi sredstvi, kjer načrtujemo povečanje poseka s sedanjih 20 na 35 odstotkov," je poudaril Tomazin. Trenutno je v nabavi 7 gozdarskih kamionov in 6 gozdarskih traktorjev, naložbe v prihodnjem letu pa bodo skladno s potrjenim letnim načrtom znašale približno 14 milijonov evrov.

Državni sekretar za gozdarstvo Anton Harej, ki se je odprtja udeležil v sklopu obiska vlade v JV regiji, je pohvalil ambicioznost podjetja pri vzpostavitvi lastnih kapacitet ter poudaril, da se trajnostno upravljanje z lesom v današnjem času spopada z izzivi, zato se morajo vse gozdne službe še posebej prizadevati za vzorno obravnavno našega največjega naravnega bogastva v državni lasti. **Ž. N.**

Nakup novih gasilskih vozil

Ob obisku ministra za obrambo Mateja Tonina je Gasilska zveza Kočevje s podjetjem Rosenbauer podpisala pogodbo za nakup treh novih gasilskih vozil. Vozila bodo prejela prostovoljna gasilska društva v Ložinah, Dolgi vasi in Predgradu.

"Vsem trem društvom želimo zagotoviti še boljše materialne pogoje za opravljanje nalog na področju zaščite pred naravnimi in drugimi nesrečami," je ob podpisu povedal župan Vladimir Prebilič. "Ob tem se zahvaljujem vsem gasilcem za njihov prispevek in za požrtvovalnost, saj bi bila brez njihovega prostovoljnega dela ta vozila brez vrednosti." Nalož-



Foto: Žarko Nanjara

ba je ocenjena na približno 400.000 evrov.

"Vozila, ki jih trenutno nabavljamo, so v skladu z našim srednjeročnim

programom opremljanja do leta 2025, ki je bil sprejet na občinskem svetu," je ob novi pridobitvi povedal predsednik Gasilske zveze Kočevje Anton Jurkovič. Sodobna vozila z visokotlačnimi črpalkami imajo vso potrebno opremo za posredovanje v urbanem okolju in gašenje požarov v naravi, nadomestila pa bodo starejša obrabljena vozila, ki so v uporabi že več kot 20 let. Nova oprema bo pripomogla k učinkovitejšemu delu na terenu, je povedal Jurkovič. "Gasilci se redno strokovno izobražujemo, skupaj s spremembami moramo tudi vozila dopolniti z novo opremo." **Ž. N.**

Jesenski morski užitki

Letovanja na Debelem rtiču se vsako leto veselijo tako otroci kot tudi starejši, ki na vrsto za morske radosti pridejo v jesenskem času. Tako je kovčke z vso potrebno opremo v dveh terminih spakiralo 13 seniorjev; prvih pet med 2. in 9., druga osmerica pa med 9. in 16. novembrom. V tem obdobju kočevskim starostnikom, ki so se pridružili vrstnikom iz vse države, ni bilo dolgčas, saj so zaposleni v Mladinskem zdravilišču in letovišču RKS zanje pripravili celo vrsto dejavnosti. Aktivnejši so se po jutranji telovadbi odpravili na sprehod, pohod ali izlet. Tisti z ustvarjalno žilico so ustvarjali iz naravnih in umetnih materialov, spet drugi so se preizkusili v istrskih plesih in kuharskih spretnostih. Na



Foto: Venera Pajk

delavnicah, posvečenih zdravju, so izvajali analizo holesterola in sladkorja ter merili krvni tlak in saturacijo.

Kočevarji so bili navdušeni nad kopanjem v bazenu z morsko vodo in

programom, ki je imel na sporedu še pikado, male rtiške sive celice in obisk rtiške knjižnice ter izposajo knjig in revij. Preizkusili so se celo v vlogi plešočih zvezd in Rtiča, ki ima talent,

z interpretacijo vlog pa so si celo prislužili prvo nagrado.

Kjer je zabava, mora biti tudi nekaj dela oziroma (prostovoljnega) učenja. Zato je Rdeči križ izvedel brezplačne delavnice za izboljšanje digitalnih kompetenc počitnikarjev. Pridobili so nova znanja o tem, kako se prek spleta naročiti pri zdravniku, o spletnem naročanju hrane ter uporabi aplikacije za internetno komuniciranje. Letovanje starejših socialno ogroženih so omogočila namenska sredstva FIHO ter sredstva humanitarnih akcij PJM in Tedna dobrodelnosti. Za drugo letovanje so starejši porabili turistične bone 2020, razliko pa je zagotovila Občina Kočevje.

Bori Grabovac Morse

Potop zlate radgonske penine

Kočevsko jezero je na začetku novembra postalo del vinske tradicije, ki je v Sloveniji še redkost. V naslednjem letu bo nadomestilo vinsko klet, saj so na začetku novembra na dno spustili zaboj penine, ki bo dozorevala leto dni.

Idejo o zorenju penine v globinah kočevskega jezera je podal Marjan Zajc, upravitelj Parka Jezero: "Potop sem predlagal direktorju Radgonskih

"Naša enologinja verjame, da ima penina tega letnika še velik potencial," o vinu pravi Cvetkovič. "Vse danosti jezera, konstantna temperatura in tema, bodo zagotovo podali svojevrsten okus in pridih."

Zlata radgonska penina rose dry extra 2017 je bila letos na vinskem ocenjevanju DWWA v Londonu nagrajena s platinasto medaljo. Steklenice so na dno jezera potopili

Odstopila direktorica Zdravstvenega doma

Z mesta direktorice Zdravstvenega doma Kočevje je zaradi osebnih razlogov odstopila Polona Vidič Hudobivnik. V izjavi za javnost je sporočila, da se je za ta korak odločila po tehtnem premisleku: "Moja osebna situacija zahteva, da stopim dva koraka nazaj in usmerim fokus tja, kjer je zdaj res najbolj potreben, k svojemu sinu in družini."

Vidič Hudobivnik je Zdravstveni dom Kočevje vodila od avgusta 2016. Odstop direktorice je svet zavoda obravnaval na seji ta ponedeljek, o imenovanju vršilca dolžnosti direktorja in imenovanju novega direktorja pa bo odločal na seji v petek. Polona Vidič Hudobivnik pravi, da v zdravstvenem domu ostaja kot zdravnica in del kolektiva.

Ž. N.



Foto: Žarko Nanjara

Uvodnik

Znanstvene fantastike se je vedno držal močan pridih negativnosti. Prigode kapitana Nema so še slavile človeški tehnološki napredek, avanture Johna Carterja na Marsu so bile še ameriška šund mitologija, Vojna svetov pa je žanr obrnila v novo smer. Glavna tema je postala vizija negotovosti, nevarnosti, ki preži iz neraziskanih globin veselja ali iz kreacij človeških rok.

Isaac Asimov je zasnoval prve zakone robotike in raziskal človekov božji impulz, ki iz elektronskega vezja ustvari golega po svoji podobi. Robot, katerega namen je bil služiti in varovati človeka, kmalu postane njegov sovražnik. Terminator Johna Camerona strah pred frankensteinsko kreacijo še stopnjuje – nasilna gmota železja in hidravlike je zlovesča prisposoba umetne inteligence.

Glavna tema t. i. negativne utopije, žanra, v katerega lahko umestimo Orwellov 1984 ali Huxleyjev Krasni novi svet, ni toliko prihodnost, ampak raziskovanje skritih predpostavk sedanjosti. Vse težnje so v negativni utopiji pretirane in napihnjene do svojih končnih zmožnosti. Iskanje popolne družbe se je v literaturi prejšnjega stoletja prevesilo v opisovanje utopičnega pekla. Predpostavke, na katerih sloni moderna družba, ne vodijo v krasni novi svet, največja nevarnost so prav sile, s katerimi hočemo podrediti naravo ali upravljati sočloveka.

Da bi zmanjšali ogliščne izpuste, moramo vztrajati pri načelu napredka, ki ga še vedno poganjajo fosilna goriva. Kljub temu, da je bil Facebook že razkrinkan kot največji propagandni stroj človeštva, ki se požvižga na pomen javnega medijskega prostora, sedaj obljublja novo realnost, virtualni trg, ki ga bo lahko upravljala kot tehnološki fevd. Življenje ne ponavlja za umetnostjo, opozorilni signali so bili zapisani že zdavnaj.

Žarko Nanjara
odgovorni urednik



Foto: Žarko Nanjara

goric, s katerimi smo že sodelovali, in bili so zelo navdušeni." Sto dvajset steklenic penine so spustili na dno jezera, kjer bo v stabilnih temperaturnih in svetlobnih razmerah zorela leto dni. "Radgonske gorice naslednje leto proslavljajo 170 let proizvodnje penine po klasični metodi, in takrat bomo pokušali penino, ki bo dve leti zorela v Muri, in penino, ki bo leto dni zorela v kočevskem jezeru," nam je povedal Borut Cvetkovič, direktor Radgonskih goric, kjer penino že 12 let na zorenje potaplja v reko Muro.

člani Potapljaškega društva Ponirek, penina pa bo na globini 30 metrov in 6 stopinjah ležala leto dni. Nekaj steklenic bodo prodali na dobrodelni dražbi. Slavnostne potopitve radgonske penine v Parku Jezero se je udeležil tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek, ki je v govoru osvetlil težave, ki jih je slovensko kmetijstvo in vinogradništvo utrpelo v minulem letu, pozneje pa se je z županom Vladimirjem Prebiličem sestal na temo razvoja kmetijstva na Kočevskem.

Ž. N.

OBVESTILO

Uredništvo časopisa Kočevska obvešča, da je **rok za oddajo prispevkov** za decembrsko številko **10. 12. 2021**. Gradivo pošljite na naslov **info@kocevska.si**.

KOLENDAR DOGODKOV

Pokrajinski muzej Kočevje	Ta veseli dan kulture v Pokrajinskem muzeju Kočevje	3. 12. 2021	Pokrajinski muzej Kočevje
Skupnost muzejev Slovenije in Pokrajinski muzej Kočevje	Naprej v preteklost, spletne predstavitev	6. 12. 2021	Mestno pokopališče v Kočevju
Pokrajinski muzej Kočevje	Ivo Mršnik – Nekaj skic iz kotov in s polic	9. 12. 2021	Knjižnica Kočevje

KDO?

KAJ?

KDAJ?

KJE?

Ali je prepozno?

"Žal mi je," je po napornih pogajanjih povedal britanski državni sekretar Alok Sharma, ki je predsedoval letošnji podnebni konferenci COP26 v Glasgowu. "Razumem tudi vaše globoko razočaranje. A kot veste, je nujno, da ohranimo tak pakt." V soboto, 13. novembra, so se predstavniki skoraj 200 držav končno sporazumeli o vsebini podnebnega pakta, ki se zavezuje nadaljnjemu zmanjšanju ogljikovih izpustov.

Podnebna konferenca se je končala s sprejetjem podnebnega pakta, ki predvideva pospešitev podnebne- ga ukrepanja, segrevanje za največ 1,5 stopinje Celzija do konca stoletja pa ohranja zgolj kot globalni cilj. "Vsi poznamo stari rek, da je popolnost nasprotnik dobrega," je sprejeti pakt komentiral John Kerry, ameriški predstavnik na konferenci v Glasgowu. Preostali niso bili tako zadovoljni. Številni voditelji, nevladne organizacije in aktivisti so razočarani, saj so pričakovali resnejše zaveze k zmanjšanju emisij ter tudi finančno kompenzacijo državam, ki že trpijo zaradi posledic globalnega segrevanja. Švedska aktivistka Greta Thunberg je komentirala, da so fraze "majhni koraki v pravo smer", "opazamo napredek" in "zmagujemo počasi" enake porazu.

Končni 11-stranski dokument, Glasgowski podnebni pakt, navaja, da se morajo emisije toplogrednih plinov do leta 2030 zmanjšati za 45 % v primerjavi z letom 2010, če hočemo doseči cilj segrevanja za stopinjo in pol do konca tega stoletja, s čimer bi se izognili najhujši katastrofi – cilj, ki ga je ustoličila pariška podnebna konferenca. Države podpisnice priznavajo nujnost zmanjšanja izpustov, zato so se zavezale k letnim revizijam nacionalnih načrtov, je pa prvič nasploh v sprejeti podnebni deklaraciji Združenih narodov omenjen eden največjih krivcev za toplogredne izpuste – premog. V paktu, ki ga je podpisalo 195 držav, so tako prvič zapisane zaveze k zmanjšanju porabe premoga in ukinjanju subvencij za fosilna goriva. Nekatere od podpisnic so se tudi zavezale k zmanjšanju sekanja gozdov, zmanjšanju izpustov metana in obljubile investicije finančnega sektorja v podjetja, ki so zavezana k ničnim izpustom.

A je navdušenje podnebnih aktivistov in okoljevarstvenikov hitro zbledelo. Začetna zaobljuba v zgodnejših osnutkih se je sčasoma spremenila iz "pospeševanja postopnega opuščanja premoga" v končno "pospešitev naporov proti zmanjšanju energije iz premoga brez tehnologije za zajemanje ogljika in neučinkovitih subvencij". Popravke je zahtevala Indija, pri tem jo je podprla Kitajska. Indijski minister za podnebje in okolje je odločitev zagovarjal z opozorilom, da bogatejše države ne morejo pričakovati, da bodo revnejše države kar tako opustile subvencioniranje goriv, kot je naravni plin, saj se revnejša gospo-

dinjstva nanje zanašajo zaradi nizke cene ogrevanja.

Odziv znanstvenikov na zaključke konference bi lahko razdelili na dva pola, nekateri so kljub nedoseženim ciljem previdno optimistični ter rešitev vidijo v uporabi novih tehnologij. Nekateri pa so dosti bolj črnogledi, med njimi Saleemul Hu, direktor Mednarodnega centra za globalno

stoletja znašalo 2,4 stopinje, zastavljeni cilji pa so povsem neustrezni. Glavni krivci za tako črnogled napovedi sta premog in plin. Da bi zadostili cilje pariškega sporazuma o povišanju temperature konec stoletja do 1,5 stopinje, bi morali prenehati kuriti premog do leta 2030 v območju OECD in 2040 na svetovni ravni. A še mnogo držav, med njimi Kitaj-

nečenje: dve največji onesnaževalki podnebja – Združene države Amerike (11.535 megaton CO₂) in Kitajska (4107 megaton CO₂) sta podpisali skupno deklaracijo, v kateri sta se zavezali, da bosta okrepili podnebno sodelovanje in dosegli omejitev globalnega segrevanja na 1,5 stopinje. A kljub spodbudni novici konkretnjših števil niso predstavili.



Foto: www.unsplash.com

segrevanje in razvoj (IPCCAD): "Klimatske spremembe bi morali preprečiti pred 30 leti, a jih nismo. Kar lahko storimo zdaj, je, da preprečimo še hujše posledice v prihodnosti, a ne moremo preprečiti kratkoročnih učinkov."

Številnim pa se zdi cilj, da bi do konca stoletja segrevanje zmanjšali na stopinjo in pol, zapravljen. "Fizikalno gledano smo ta cilj v Glasgowu zakockali," je za MMC povedala slovenska klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj. "Časa je vse manj, potrebno zmanjševanje pa ostaja iz leta v leto enako." Vseeno v sprejetem dogovoru vidi nekaj svetlih točk, predvsem vključitev metana v zaveze za zmanjšanje emisij ter bolj natančne zaveze na področju izsekavanja gozdov.

Na Sledilniku podnebnih ukrepov (Climate Action Tracker) opozarjajo, da izvajanje okoljevarstvenih politik napreduje po polžje. Glede na trenutne ukrepe do leta 2030 ocenjujejo, da bo temperaturno povišanje konec

ska, Indija, Japonska in Avstralija, imajo še vedno namen izkoriščati premog za pridelavo električne energije. Narašča tudi poraba zemeljskega plina. V šestih letih od pariškega sporazuma je narasla za 9 %, v času, ko so se izpusti nafte in premoga zmanjšali.

Eden največjih neuspehov konference pa je prelomljena prisega bogatih držav, med njimi tudi EU, ki so jo sklenile pred 12 leti v Københavnu, da bi najrevnejšim državam od leta 2020 namenile 100 milijard dolarjev kot pomoč v boju zoper podnebne spremembe in blaženje posledic naraščajočih temperatur. "Očitno je, da države že trpijo zaradi posledic podnebnih sprememb in nekatere bodo plačale nesorazmerno velik delež," je opozoril Amin Aslam, pakistanski minister za podnebne spremembe. Kljub neizpolnjenim obljubam pakt vključuje financiranje do 40 milijard evrov do leta 2025.

Kljub razočaranju je podnebna konferenca prinesla precejšnje prese-

Več kot 300 držav se je zavezalo, da bodo do leta 2030 zaustavile pretirano krčenje gozdov, a so domodna ljudstva opozorila, da še vedno nimajo neodvisnih finančnih mehanizmov. Skupina 24 držav in večjih proizvajalcev avtomobilov, med njimi Ford, Volvo in Mercedes-Benz, se je zavezala koncu motorjev na notranje zgorevanje do leta 2040, a med njimi ni ZDA, Kitajske in Nemčije, vodilnih avtomobilskih proizvajalcev. So pa spremembe opazne v finančnem sektorju, več kot 450 bank in finančnih ustanov iz 45 držav je najavilo, da bodo svoje investicije uskladile s ciljem podnebne nevtralnosti do leta 2050.

"Dobro se zavedamo, da prizadevanja niso zadostila obljubam, ki smo jih sklenili v Parizu," je povedal predsednik COP26 Alok Sharma. "Cilj ene stopinje in pol še živi, a je njegov utrip šibek in bo preživel le, če bomo svoje obljube hitro udejanjili."

Žarko Nanjara

Moč televizije

Televizija. Ta črna škatla, ki je nekoč manično jemala pozornost tistih, ki so sedli pred njo. Služila je kot beg od realnosti, hkrati pa predstavlja la okno v svet. S pritiskom na gumb smo si lahko ogledali poročila in izvedeli najpomembnejše informacije o aktualnih dogodkih doma in po svetu, si pogledali film ali oddajo, ki je bila 'dovolj dobra', da so jo umestili na program, ali pa smo, po nareku glave družine, pač gledali nogometno tekmo. Vse to seveda lahko storimo tudi danes, a z eno razliko. Danes lahko televizijo gledamo kjerkoli in kadarkoli.

Organizacija združenih narodov je 21. november razglasila za svetovni dan televizije, v spomin na prvi svetovni televizijski forum leta 1996. OZN želi na ta način pospešiti izmenjavo televizijskih programov, posvečenih miru, varnosti, ekonomskemu in socialnemu razvoju ter kulturni izmenjavi. Televizija lahko zaradi svoje ključne vloge pri razvoju informacijske družbe pomaga pri distribuciji zelo kakovostnih vsebin tako v razvitih državah kot državah v razvoju. Prvi brezžični prenos slike je leta 1922 uspelo narediti Francisu C. Jenkinsu, redno televizijsko oddajanje pa je začela britanska javna televizija BBC leta 1932. V Sloveniji pa je bil prvi javni program predvajan med 4. in 16. avgustom leta 1956, in sicer z ljubljanskega Gospodarskega razstavišča. Rojstni dan Televizije Ljubljana je bil 11. oktober 1958, ko so začeli oddajati redni poskusni program.

Kot v svojem delu *Televizijski okus*, omnivornost in kulturni kapiral zapisuje Dejan Jontes, je televizija "med vsemi množičnimi mediji morda v najbolj dvomnem in težko opredeljivem položaju. Po eni strani se ji zaradi dosega praktično vseh gospodinjstev pripisuje hegemonika vloga v medijskem prostoru, hkrati pa niso redke teze o zatonu televizije zaradi vzpona novih medijev, podkrepljene s podatki o padanju gledanosti. Televizija je poleg tega medij, ki je že zdaj in bo v prihajajočih letih še bolj pričla temeljitim spremembam v količini, predvsem pa načinu potrošnje".

Televizija je nekoč veljala za tako imenovan lepilni trak družine oziroma skupnosti – člani oziroma pripadniki so se ob večerih ali v katerem drugem delu dneva zbrali pred njo in skupaj strmeli v program, ki je bil v tistem terminu pač na voljo. Povečevanje števila televizijskih sprejemnikov v gospodinjstvu pa je privedlo do čedalje manj družinskega gledanja televizije in drugačnega prenosa kulturnih vrednot. Imela pa je – oziroma ima še vedno – tudi drugo, povezovalno funkcijo. Vsebine, ki so predstavljene na televiziji, so pogosta tema pogovorov v vsakdanjem življenju, tudi zunaj skupnosti, v družbi katere ždimo pred zaslonom.

Je sploh še kdo, ki ne gleda televizije 'za nazaj'?

A praksa gledanja televizije se je precej spremenila. Vse več ljudi spremlja televizijski program, oddaje oziroma



Foto: Pexels.com

druge video vsebine na zahtevo prek drugih naprav – pametni telefoni, tablice, prenosni računalniki. Pojavljajo se tudi drugi kanali oziroma platforme, ki omogočajo ogled 'on-demand', kot so denimo Netflix in HBO, ter mobilne in spletne aplikacije, prek katerih lahko gledamo neposreden prenos televizijskega programa oziroma predvajano vsebino za nazaj (Voyo, Tvin, RTV 4D). Hitra posvojitev novih tehnologij v kombinaciji z visoko rastjo medijske izpostavljenosti je povečala uporabo tako imenovane večopravnosti oziroma 'multitaskinga' – paralelne uporabe več medijev hkrati in uporabe drugega zaslona. Tudi televizija se je bila v tem smislu prisiljena prilagoditi oziroma nadgraditi, ponuditi druge možnosti ogleda in ne nazadnje postati vpeta v virtualno realnost družbenih omrežij.

Vse spremembe, ki so se dogajale, pa so pustile posledice tudi pri občinstvu. Interaktivnost televizije je dodala vrednost televizijskemu občinstvu in mu omogočila, da prispeva k medijskemu tekstu. Interaktivnost televizije pomeni vsebino na zahtevo in časovne funkcije, kot je časovni zamik. Gledalci so vse bolj zahtevni

in od medijskih hiš pričakujejo razgibano programsko shemo, kakovost in dodatne storitve. Avtorja Guo in Chan-Olmsted sta raziskovala tudi, kako gledalci gledajo televizijo. Kot ugotavljata, med gledanjem uporabljajo tudi družbene medije, pri čemer prihaja do uporabe več platform in medijev hkrati. Kot sta z raziskavo ugotovila Dhoest in Simons, imajo posamezniki radi nadzor nad tem, kdaj in kaj bodo gledali. Zanje je gledanje priložnostna in družbena dejavnost, podobna druženju z drugimi, ali pa kot individualna družbena dejavnost za poznejše razprave o gledani vsebini. Vse bolj priljubljeno pa je tudi tako imenovano verižno gledanje, kar je sicer povsem nasprotno konceptu televizije in gledanja po sporedu. Pri verižnem gledanju gre namreč za posameznikovo željo po avtonomnem načrtovanju gledanja in teksta, ki ni del televizijskega pripravljenega sporeda.

Nazaj k prvotni funkciji televizije

Ena izmed pglavitnih nalog medijev (in skladno s tem tudi televizije), je obveščati javnost, zato njena družbena vloga, ne glede na to, koliko se

televizija spreminja ali posodablja, ne sme izginiti. Moč in vloga medijev bi morala biti, sploh v kriznih časih, kot je pandemija koronavirusa, še toliko večja. Prav tako mora biti še večji poudarek na resničnih, preverjenih in kredibilnih informacijah. Kot družba smo se znašli na točki preloma, razklani na več kot dva dela, zaradi dezinformacij pa številni posamezniki več ne vedo, komu oziroma čemu bi verjeli. Zato se je ravno ob pravnem času v slovenskem medijskem prostoru zgodilo nekaj nekonvencionalnega in perspektivnega. Prvič v zgodovini sta se združili dve konkurenčni televiziji – javna Televizija Slovenija in komercialen POP TV. Oddaja Skupaj naprej je bila prvič predvajana 11. novembra, obe televiziji pa tako sporočata, da je vsaj na simbolni ravni možno preseči delitve, se poenotiti, sodelovati in stopiti skupaj za boljšo prihodnost vseh nas. Hkrati se je predvajala na TV SLO 1 in POP TV med 20.00 in 21.58, v povprečju pa jo je vsako minuto spremljalo 54 odstotkov gledalcev oziroma vsak drugi gledalec. Skupni doseg obeh oddaj je bil skoraj 700 tisoč različnih gledalcev.

Neja Jerebičnik

Ključna je vzpostavitev zaupanja



Foto: Žarko Nanjara

"Opažamo porast težav v duševnem zdravju, predvsem so se poglobile že obstoječe težave," o spremembah, ki so nas doletele v epidemiji, pravi **Nastasija Mahne**, psihologinja v kočevskem Centru za duševno zdravje odraslih.

Je članica multidisciplinarnega kolektiva za psihiatrično obravnavo, kjer delujejo zdravnik specialist psihiatrije, psihologi, medicinska sestra ter socialna delavka. Center je namenjen celostni psihiatrični obravnavi, v prostorih nekdanjih blagovnih rezerv v neposredni bližini Zdravstvenega doma Kočevja izvajajo tudi treninge starševstva Neverjetna leta, program za preprečevanje in zgodnjo obravnavo vedenjskih težav otrok.

Odprtje Centra za duševno zdravje pred dvema letoma je sledilo resoluciji o nacionalnem programu duševnega zdravja, ki med drugim predvideva tudi vzpostavitev regionalnih centrov za duševno zdravje. Epidemija je pokazala, da je bil to nujen korak, saj se kljub naporom za izboljšanje mreža služb za izboljšanje duševnega zdravja sooča s pomanjkanjem kadra in dolgimi čakalnimi vrstami.

Zaradi izrednih razmer rastejo čakalne vrste in zmanjšuje se nujna zdravniška oskrba. Kako se je slovenski zdravstveni sistem v epidemiji odzval na psihološkem področju?

O podhranjenosti na področju duševnega zdravja se govori že precej časa, v Sloveniji primanjkuje strokovnjakov, zlasti kliničnih psihologov in psihiatrov, najbolj pa pedopsihiatrov. Dolgo se že opozarja na podhranjenost mreže, na povečanje stisk in na nedopustne čakalne dobe. Zaradi tega se je mreža razširila na primarni ravni s centri za duševno zdravje, ki se še vzpostavljajo, in sicer tako za otroke kot za odrasle.

Med epidemijo se je sploh pokazalo, da smo to nujno potrebovali, ker

vemo, da so zdaj pritiski še tako večji, da se čakalne dobe podaljšujejo. Poleg centrov za duševno zdravje, ki se ustanovljajo, je država letos izdala odlok o financiranju 30 specializacij iz klinične psihologije, ki so jih prej financirale zgolj posamezne ustanove, tako da je to še en ukrep v smeri širitve mreže. Tudi dodatni programi Neverjetna leta se financirajo iz državnega proračuna, tako da se mi zdi, da gredo ukrepi v smeri zagotavljanja čimprejšnje pomoči ljudem, čeprav je še vedno veliko pomanjkanje strokovnjakov s področja duševnega zdravja.

Kako poteka obravnava pacienta?

Paciente obravnavamo individualno, obravnava se prilagaja vsakemu

posamezniku, njegovim stiskam in težavam v duševnem zdravju. Pre-sodimo, koliko srečanj in kakšno obravnavo potrebuje. Če jaz na primer ugotovim, da je človek brezposeln in bi potreboval dodatno svetovanja s tega področja, ga napotim k socialni delavki, če ugotovim, da bi morda potreboval medikamentozno terapijo, ga na presojo napotim k psihiatrinji. Tako se strokovni delavci znotraj tima ves čas povezujemo in odzivamo na potrebe pacienta.

S katerimi službami se pri svojem delu povezujete?

Zelo dobro sodelujemo z osebnimi zdravniki in Centrom za krepitev zdravja, saj prav oni k nam napotijo

precej pacientov. Veliko sodelujemo tudi s centrom za socialno delo. Epidemija nam je malo prekrižala načrte za promocijo v lokalnem okolju, saj v tem času nismo mogli izvajati predstavitev samega centra. Pričakujem, da se bodo ob koncu epidemije zadeve umirile in da bomo vzpostavili še tesnejše sodelovanje z lokalnim okoljem.

Duševne bolezni so bile dolgo stigmatizirane. Kakšen odnos imajo ljudje do iskanja pomoči?

V Kočevju osebni zdravniki zelo dobro sodelujejo z nami, ko opazijo neke spremembe, paciente hitro napotujejo, in mislim, da je ta pristop zelo učinkovit. Nasploh pa se mi zdi, da imajo ljudje vse manj negativnih prepričanj

glede iskanja pomoči, pomoč poiščejo prej, kar gre pripisati tudi ozaveščenju o skrbi za duševno zdravje. Seveda pa je odvisno od posameznika, nekateri se vključijo takoj, ko pri sebi opazijo neke spremembe, drugi pa čakajo, dokler se te težave tako ne poglobijo, da imajo zaradi njih težave v domačem okolju, službi ali medosebnih odnosih. Velikokrat vstopno točko predstavlja obravnava v okviru Centra za krepitev zdravja, ki je bolj preventivne narave, nato pa tamkajšnji strokovni delavci pacienta usmerijo v naš center, če ugotovijo, da bi potreboval bolj poglobljeno obravnavo.

Kočevje že nekaj časa izstopa po številu prejemnikov zdravil zaradi duševnih motenj glede na slovensko povprečje. Kakšen odnos imajo ljudje do jemanja zdravil in obravnave pri psihiatrinji?

To je zelo odvisno od posameznika. Nekateri sledijo priporočilom, nekateri želijo izključno zdravila in nimajo motivacije, da bi se vključili v psihoterapevtsko obravnavo, kjer je treba biti bolj aktiven in se ukvarjati sam s sabo, nekateri pa obratno strogo ne želijo zdravil. Nekaj nasprotovanja je mogoče pripisati tudi nepoznavanju zdravil in njihovega delovanja, nekateri se bojijo odvisnosti. Ko je pacient obravnavan pri meni in nima izbranega psihiatra, vedno ocenim, ali bi bila smiselna napotitev še v psihiatrično obravnavo. Velikokrat so zdravila bergla, ki posamezniku pomagajo, da sploh lahko sodeluje pri psihoterapevtski obravnavi. Pomembno je, da pacienti izrazijo svoje strahove, povezane z zdravili, in se pogovorijo z zdravnico. Ključno je zaupanje in da pacienti sledijo navodilom psihiatrinje glede jemanja zdravil, saj nekateri sami začnejo opuščati jemanje, kar pa ima lahko negativne posledice.

Mislím, da bo s širitvijo službe za duševno zdravje čedalje manj ljudi, pri katerih se bodo težave tako poglobile, da ne bo šlo brez določene terapije, ker se bo veliko rešilo že na preventivni ravni, v zgodnjih fazah neke duševne motnje.

S kakšnimi težavami se ljudje obrnejo na vas?

Opažamo, da je največ depresivnih in anksioznih motenj, veliko je stisk, povezanih z ločitvami in težavami v partnerskem odnosu. Trenutno se veliko ljudi sooča s finančno stisko zaradi brezposelnosti, ki seveda vpliva na počutje. Veliko pa jih poroča o stiski zaradi preobremenitve na delovnem mestu. Številni so v epidemiji izgubili bližnje in nas običajno zaradi žalovanja.

Epidemija predstavlja enega največjih modernih izzivov za duševno zdravje, s katerim se bomo spopadali še nekaj časa. Službe

za duševno zdravje so bile prav tako slabo pripravljene kot ostali zdravstveni sistemi. Kakšne težave lahko pričakujemo pri ljudeh?

O sami globini in naravi težav se je težko pogovarjati, ker imamo še veliko neznank. Težko je predvideti, v katero smer se bodo stvari razvijale, kdaj se bo življenje spet vrnilo na stare tire. Zagotovo v tem času opažamo porast težav v duševnem zdravju, predvsem so se poglobile že obstoječe. Nedvomno smo že prej vedeli, da je strokovnjakov s področja duševnega zdravja premalo, zdaj pa še posebej. Pritiski na zdravstveni kader nasploh so veliki, saj pogosto ne

se v naš program vključujejo tudi starši, ki nimajo večjih težav pri vzgoji. Program naslavlja pomembne teme: od graditve pozitivnega odnosa z otrokom in povezovanja, pozornosti, do tega, kako in kdaj ignorirati neželeno vedenje, in tako naprej. Uči starševskih veščin, ki pridejo prav vsakemu staršu.

S kakšnimi težavami se starši najpogostejše srečujejo in kakšne nasvete iščejo?

Starši velikokrat pridejo z zelo konkretnimi težavami, otrok jih na primer ne upošteva ali pa ne vedo, kako se odzivati ob izbruhih jeze ali trme.



Foto: Žarko Nanjara

morejo ponuditi pomoči v uglednem času. Upam, da se bo z vsemi specialisti, ki so zdaj v procesu izobraževanja, in ukrepi, ki sem jih že prej omenila, situacija izboljšala. Predvsem se mi zdi pomembno preventivno delovanje in zgodnja obravnava težav.

V Centru za duševno zdravje odraslih ste oktobra začeli tretjo delavnico Neverjetna leta, namenjeno staršem otrok s težavami v vedenju. Kako poteka program?

Program je zasnovan tako, da naslavlja temelje starševstva in uči veščine, ki bi jih moral znati vsak. Je nekakšna šola za starše, saj nas tega, kako vzgajati otroke, nihče zares ne nauči, čeprav je to izjemno pomembno. Tako

korakov sistema in njegovih pasti. Drug takšen primer je na primer tako imenovani 'time out' – čas za umiritev. Tudi tega, kako izvesti ta ukrep, se natančno naučimo. Gre za enostavne vzgojne prijeme, ki jih starši izvajajo, a ni nujno, da učinkovito. Velikokrat je težava tudi graditev pozitivnega odnosa z otrokom, s čimer tudi začnemo program. Kot sem že omenila, veliko časa namenimo krepitvi želenega vedenja.

Primarna zdravstvena oskrba je trenutno okrnjena na vseh področjih. Na obravnavo v center napotujejo predvsem osebni zdravniki, trenutno pa naj bi bilo v Sloveniji brez njega več kot 130.000 ljudi. Kako prepričati človeka, naj poišče pomoč? Kakšen bi bil vaš nasvet prijateljem ali svojcem?

Najprej se je treba s človekom pogovoriti, ključna je vzpostavitev zaupanja, saj mora človek začutiti, da mu nasvet lahko prinese spremembe v pozitivni smeri. Velikokrat je treba biti potrpežljiv in vztrajati. K nam ne napotujejo le osebni zdravniki, oseba lahko tudi sama pokliče, lahko zanjo pokliče eden od staršev, njen sosed ali prijatelj. To, da ne delujemo prek napotnic, je ena od prednosti našega centra. Je pa res, da je osebni zdravnik vratar sistema, je tisti, ki prvi opazi spremembe, sploh pri ljudeh, ki svojih stisk ne kažejo na zunaj.

Kdaj napotite pacienta na nadaljnjo psihoterapijo?

Psihologi pri svojem delu uporabljamo psihoterapevtske tehnike, zato pacienti večinoma ne napotujemo drugam, razen če ocenimo, da bi bila za pacienta bolj ustrezna druga vrsta psihoterapije, kot jo izvajamo mi. Sama sem vključena v izobraževanje iz vedenjske in kognitivne terapije. Vsak psiholog, ki opravlja specializacijo iz klinične psihologije, se mora namreč med šolanjem vključiti v izobraževanje ene od psihoterapevtskih smeri, ki jih priznava kliničnopsihološka stroka. Težava nastane, ker so ljudje zaradi dolgih čakalnih vrst znotraj javnega zdravstvenega sistema velikokrat prisiljeni psihoterapijo obiskovati samoplačniško. Mislím, da smo s širjenjem mreže služb za duševno zdravje in ustanavljanjem Centrov za duševno zdravje na dobri poti k zmanjšanju čakalnih vrst.

Je pa odločitev za psihoterapevtsko delo odvisna tudi od narave težav, pacientovih zmožnosti in motiviranosti pacienta. Če nekdo ni pripravljen, ga mi ne moremo kar 'pozdraviti' s psihoterapijo. Tu ni čudežne tablete, to je delo, ki velikokrat zahteva veliko časa in energije ter seveda veliko pripravljenost pacienta na sodelovanje.

Žarko Nanjara

Minister za kmetijstvo o nekaterih rešitvah za razvoj kmetijstva na Kočevskem

Kočevje je na začetku meseca obiskal minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek, ki se je v sklopu obiska sestal z vodstvom Občine Kočevje na temo glavnih izzivov razvoja kmetijstva na Kočevskem. V okviru sestanka je župan dr. Vladimir Prebilih ministru podrobneje predstavil specifično kmetovanje na Kočevskem, od težje dostopnosti krajev in oskrbe z vodo do težav z divjadjo in zver-

mi ter lastništva zemljišč, ki so v večji meri v lasti Sklada kmetijskih zemljišč. Kmetje na Kočevskem se tako soočajo z zelo neugodnimi pogoji, bistveno težjimi kot v nekaterih drugih delih Slovenije, hkrati pa prav kmetijstvo ohranja podeželje živo. V dobri uri intenzivnih pogovorov je minister pojasnil, da so z večino težav seznanjeni in tudi razmišljajo o možnih rešitvah. Za nekatere od njih so že v postopku priprave spre-



Foto: arhiv Občine Kočevje

membe zakonodaje. Ena takšnih je določeno nadomestilo za popašenost travnikov divjadi. Pripravlja se tudi nov desetletni lovni načrt, ki bo upošteval vse najnovejšo podatke. Minister hkrati kmetom svetuje, da ažurno prijavljajo škode, tako pri napadih zveri kot škodah, ki jih povzroči divjad. Vsaka prijava je namreč pomemben podatek za statistiko in pripravo nadaljnjih ukrepov. **K. G.**

Nova drevesa in grmovnice

Občina Kočevje je novembra izvedla obsežen plan dopolnjevanja in prenovne zelene infrastrukture v mestu in naseljih; skupno je bilo posajenih več kot 160 novih dreves in 80 grmovnic.

Večino novih zasaditev lahko opazite po samem mestu, kjer je največja potreba po javni zeleni infrastrukturi, hkrati pa je bilo tudi največ poškodovane odrasle drevnine do zdaj, bodisi zaradi neprimernih posegov ali naravnih pojavov. Zasaditve so se tako izvedle ob številnih igriščih, parkih, ob urbani opremi, peš ter kolesarskih povezavah in tudi na

mestnem pokopališču. Večja novost pa je ponovna vzpostavitev drevoreda v Klinji vasi. Tam je včasih uspevala aleja lip, ki pa je bila z neprimernimi posegi poškodovana do neprepoznavnosti. Pri izboru nove drevesne vrste so sodelovali vaščani, ki so se odločili za jerebiko.

Pri zasajanju novih rastlin se izbira večinoma avtohtone vrste, upošteva pa se tudi merilo primernosti mestnemu okolju. Letos posajene drevesne vrste na javnih površinah so ostrolistni javor, lipa, oreh, cedra, skorš, glog, brest, divji kostanj, vrba, breza,



Foto: arhiv Občine Kočevje

bor, jelša, jelka, ginko in jerebika. Nove grmovnice pa črni in španski bezeg, leska, forzicija, brogovita, magnolija in gaber. Izbrane vrste so umeščene glede na razpoložljiv prostor in vplive okolice ter potrebe po funkcijah drevesa in estetski podobi. S pozornim izborom kakovostnih sadik, ustreznih vrst, strokovnega sajenja in takojšnjim vzdrževanjem se lahko najbolje poskrbi za uspešno vraščanje in izpolnjevanje funkcij v odrasli dobi, kar je za drevesa v urbanih naseljih pravi izziv. **T. Š. U.**

Most v Gaju prihodnje leto v rekonstrukcijo

Na mostu v Gaju so se pojavile določene poškodbe konstrukcije, zato je Občina Kočevje naročila pregled varnosti in stabilnosti mostu. Na podlagi prejetega poročila, ki opozarja na dotrajanost mostu na več delih, je Občina Kočevje že pristopila k določenim posegom in aktivnostim. Poteka priprava projektne naloge, na podlagi katere bo objavljen javni razpis za izbiro projektanta za izvedbo bodisi rekonstrukcije bodisi novega mostu. Izvedeni so bili tudi najnujnejši ukrepi za varnost, in sicer ojačitev in utrditev ograje na temelje ter dodatno vijačenje ograje na lesene nosilce, vse uporabnike mostu pa opozarjamo na dosledno upoštevanje navodil pri



Foto: arhiv Občine Kočevje

prečkanju mostu, na kar opozarja tudi tabla. Na mostu se ne zadržujte

ali naslanjajte na ograjo, prečkajte ga posamezno in ne v večjih skupinah,

saj bi to lahko povzročilo dodatne poškodbe. **T. R.**

GV SERVIS d.o.o., Reška cesta 21a, 1330 Kočevje

DELOVNI ČAS

8:00 - 16:00

KONTAKT SERVIS

041-532-666

podpora@vidrih.si

www.vidrih.si



Svetovanje pri nakupu nove opreme
Namestitev operacijskega sistema
Vzdrževanje programske in strojne opreme
Vzpostavitev domačega ali brezžičnega omrežja
Postavitev računalniškega omrežja na domu
Nastavitev in priklop omrežnih naprav
Namestitev gonilnikov
Odstranitev virusov, trojanskih konjev, spyware in adware
Čiščenje registra

Pleskarstvo
Steklarstvo
Andreja Lebar sp.

Za pripravo ponudbe nam
pišite na:
info@storitve-lebar.si

Reška cesta 15
1330 Kočevje
01/89 355 97

Puzzlarna

SLIKOPLESKARSKA DELA
IZDELAVA TOPLOTNO
IZOLACIJSKIH FASAD
UOKVIRJANJE SLIK
**STEKLO IN STEKLARSKA
DELA**
stekleni nadstreški, ograje, pregradne stene,...
steklene stene za tuš kabine
steklene kuhinjske stenske obloge

Najboljša spletna trgovina za vse
ljubitelje sestavljanek (puzzle)

Vaški prostori pod novo streho

Na nekdanji osnovni šoli v Mozlju, ki že vrsto let služi kot vaški dom in v kateri so vaščani tudi uredili vzorčno staro učilnico, se je oktobra zaključila zamenjava strešne kritine. Sama stavba, ki ima tudi dragocen zgodovinski pomen, zgrajena je bila okoli leta 1820, je sicer potrebna še nekaterih drugih sanacijskih del, ki bodo izve-



Foto: arhiv Občine Kočevje

dena postopno v prihodnjih letih, in sicer v več fazah. V sklopu letošnjih del se je poleg zamenjave same kritine ojačala lesena strešna konstrukcija, zamenjali so se žlebovi, pločevinaste obrobe, točkovne snegolove in sanirali trije dimniki. Naložba je znašala 34.350 evrov.

I. A.

Urejanje mestnega pokopališča

Na mestnem pokopališču je bilo letos že izvedenih več del za ureditev javnih površin ter tudi celovita sanacija Jarmove vežice. Medtem ko v novembru potekajo zasaditve drevja in grmovnic, se ureja še en del pokopališča na južni strani, kjer je Jarm skupaj z arhitektom Brunom Urhom leta 1997 postavil križ in skulpturo Marije pod križem, ki je datirana že v letu 1994. Leseni križ je bil zaradi dotrajanosti odstranjen, saj je že razpadal. Nadomeščen bo z identičnih novim križem iz hrastovega lesa, vertikalna pa



Foto: arhiv Občine Kočevje

je v celoti narejena iz enega hrastovega profila. Hkrati bo izvedena tudi prenova omenjene Jarmove skulpture. Tako za restavracijska dela kot izvedbo križa je poskrbel domačin, akademski kipar mag. Marko Glavač, ki je že sodeloval pri prenovi Jarmove vežice. Poleg glavnega vhoda na pokopališče pa lahko opazite še dve repliki starih kočevskih nagrobnikov, originala pa sta kot pomemben del kulturne dediščine Kočevja shranjena v Pokrajinskem muzeju Kočevje.

T. R.

Roški hram po požaru odstranjen

Roški hram v središču mesta je Občina Kočevje skupaj s stavbo nekdanje knjižnice pred nekaj leti odkupila, da bi revitalizirala mestno jedro. Dotrajan objekt je pred kratkim pokodoval požar, zato so se na začetku novembra začela rušitvena dela. Začasno bo na lokaciji urejena peščena površina, v načrtu pa je gradnja enake stavbe, vendar z novo vsebino.

Tudi sicer je bil Roški hram zaradi slabega stanja predviden za rušenje, po požaru pa je bilo zaradi varnosti rušenje še toliko bolj nujno. Ker je stavba pod zaščito, so bili z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije dorečeni tudi posebni



Foto: arhiv Občine Kočevje

pogoji. Nov objekt bo tako v večji meri posnetek starega. Na enak način

je bila izvedena tudi gradnja Hostla Bearlog. Kakšna bo časovnica, v tem

trenutku še ni možno napovedati, to je namreč še vedno odvisno od finančnih zmožnosti oziroma interesa zasebnega investitorja ali razpoložljivih sofinancerskih sredstev in ustreznih razpisov. Investicija v novogradnjo izključno iz proračuna Občine Kočevje bi bila namreč med gradnjo novega vrtca in še številnih drugih odprtih infrastrukturnih projektov prevelik finančni zalogaj. Trenutno sicer potekajo pogovori v smeri ureditve oskrbovanih stanovanj ali dodatnih nočitvenih kapacitet hostla, več pa bo znanega na začetku prihodnjega leta.

K. G.

Družbeno odgovorna kampanja STOP smetem

Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja je septembra odobrila projekt z naslovom STOP smetem – promocijska kampanja. Gre za družbeno odgovoren projekt, ki celostno naslavlja problematiko odpadkov v občini Kočevje in se dotika tako preprečevanja nastajanja odpadkov, ustreznega ločevanja kot tudi zmanjševanja nelegalnega odlaganja odpadkov. V projektu sodelujejo Občina Kočevje, Komunala Kočevje in Gozdarsko društvo Medved, v okviru aktivnosti pa se bo izdelala strategija ravnanja z odpadki, strategija ko-



Foto: arhiv Komunale Kočevje

municiranja z javnostjo o ločevanju odpadkov, izvedle se bodo številne delavnice in posvetovanja na temo

ločeno zbiranje odpadkov - zakaj in kako. Kampanja bo usmerjena na tri predhodno definirana področja, ki

dandanes predstavljajo glavni vir onesnaževanja v naši občini: odmetavanje smeti ob cestah in poteh, odlaganje odpadkov v naravo in kraške jame ter neustrezno ločevanje odpadkov, ki je hkrati tudi neekonomično. Od besed k dejanjem pa bomo prešli z urejanjem počivališč ob glavnih cestah, z zamenjavo opozorilnih tabel v gozdu in čiščenjem kraških jam. Vrednost projekta je ocenjena na 146.800 evrov, Evropska unija pa bo sofinancirala v višini 79.900 evrov. Vse aktivnosti bodo izvedene do junija 2023.

I. Š.

Urejanje večnamenskih športnih površin

V Mahovniku in Kočevski Reki so oktobra in novembra potekala dela za ureditev večnamenskih športnih površin, ki so bila že zdaj več let v uporabi, po ureditvi pa bodo še bolj zaživele (ob nekoliko toplejših dneh). V Mahovniku se je na pobudo krajevne skupnosti Kočevje-mesto in tamkajšnjih vaščanov na lokaciji nogometnega igrišča asfaltirala površina v velikosti 800 m². Krajevna skupnost je poskrbela še za označitev s talnimi označbami in nabavo novih košarkarskih košev na enem delu igrišča, saj je prav košarka med mladimi, nedvomno tudi po zaslugi odličnih slovenskih košarkarjev, vse bolj priljubljena.

Podobna investicija se je izvedla tudi v Kočevski Reki pri kulturnem domu, kjer se je preplastila obstoječa površina igrišča, ki je že zelo kazala



Foto: arhiv Občine Kočevje

razpoke. Tudi to igrišče je namenjeno različnim športom in drugim aktivnostim prebivalcev. S preplastitvijo je Kočevska Reka pridobila nad-

grajeno podobo okolice kulturnega doma in lepo zaokroženo območje rekreacijsko-športnih površin; poleg so že nogometno igrišče, balinišče in

otroško igrišče. Skupna vrednost obeh zaključenih investicij je dobrih 79.900 evrov.
A. S.

Velik interes za sofinanciranje kurilnih naprav

Julija je bil objavljen občinski javni razpis za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za spodbujanje izrabe obnovljivih virov energije v mestu in okolici mesta Kočevje. Rok za oddajo vlog je bil do 15. 10. 2021, odziv javnosti pa je bil nad pričakovanji. Prispelo je namreč

kar 46 vlog, od tega jih je bilo pozitivno rešenih 41. Občina Kočevje je tako za ta namen zagotovila od najprej načrtovanih 15.000 evrov skupno kar 61.500 evrov. S pomočjo razpisanih sredstev se bo tako na območju občine izvedla zamenjava 38 starih kotlov s toplotno

črpalko, v treh primerih pa gre za zamenjavo starih kotlov s kurilno napravo na lesno biomaso. Dodelitev sredstev določa letos sprejet pravilnik, cilj spodbud pa je zmanjševanje okoljskega vpliva kurilnih naprav.

Oktobra se je zaključil tudi javni

razpis za dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za sofinanciranje nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav. Prispelo je devet vlog, vse so bile pozitivno rešene, občina pa je na podlagi tega zagotovila 5.422 evrov.

I. K.

Javni razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj

23. novembra je bil objavljen javni razpis Občine Kočevje za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem. Strankam je dostopen na uradni spletni

strani Občine Kočevje, v rubriki javnih objav in razpisov. Obrazec vloge za prijave na javni razpis stranke lahko dobijo med trajanjem razpisa

tudi v glavni pisarni Občine Kočevje. Razpisni rok za oddajo vloge oz. prijave je 15. december 2021. Za dodatne informacije stranke lahko

pokličejo svetovalko za upravljanje objektov Mojco Bence (01/8938 235).

M. B.

KOČE
VJEM
ESTO
Σ550

Na svojih neskončnih potovanjih
po skrivnostnih vesoljih
sem se prepustila klicu Kočevja ...

Romana Novak



OBČINA KOČEVJE



Pred 550 leti je Kočevje postalo mesto

Letošnje leto si bomo zapomnili po tem, da smo veliko pozornosti namenili posebni obletnici naše občine. Ko so bile kraju na bregovih Rinže pred 550 leti podeljene mestne pravice, so bili to povsem drugačni časi. Obdobje nenehne nevarnosti turških vpadov, pustošenja po deželi Kranjski in nizki gospodarski donosi fevdov lokalnih gospodov so tedanje oblasti, predvsem Friderika Habsburškega, silili k temeljitemu premisleku o statusu tega kraja. Podelitev mestnih pravic ni pomenila samo možnosti uspešnejše obrambe

pred zunanjim sovražnikom ter oblikovanja novega trgovskega središča, s katerim je bilo zbranih tudi več davkov za fevdalno gospodo, temveč tudi premislek o tem, da se oblikuje mestna zaveza, ki pa ni nujno v sozvočju s politiko fevdalca.

A prevladala je odločitev, ki je Kočevje povzdignila v mesto. Kraj se je začel hitreje razvijati, postal je upravno, gospodarsko in trgovsko središče v osrednji južni Kranjski. Število prebivalcev je vztrajno naraščalo, kar je mestu omogočalo razvoj tudi na področju šolstva, kulture in

umetnosti. Geostrateške lege Kočevja so se posebej zavedali med drugo svetovno vojno, ko je okupator vztrajno vzdrževal postojanko v mestnem gradu ter s tem omogočal preskrbo svojih enot med izvajanjem vojaških operacij. Posledično je mesto utrpelo hude poškodbe, kar je nepovratno spremenilo njegovo podobo.

Danes, torej 550 let pozneje, z veseljem ugotavljam, da Kočevje ponovno prevzema vlogo, ki mu je bila takrat namenjena. Postajamo življenja polna občina s poudarjeno vlogo gospodarstva,

kjer izstopajo nekatere najbolj prodorne dejavnosti, in to ne samo v Sloveniji, temveč v Evropi. Priča smo razvoju na področju izobraževanja, katerega temeljna značilnost je tesno sodelovanje z gospodarstvom in postopno polnjenje novih delovnih mest. Z razvojem temeljne mestne infrastrukture smo omogočili boljšo kakovost življenja ljudi v mestu in njegovi okolici ter nadaljnjo rast prebivalstva v bodoče. Z velikimi koraki Kočevje stopa tudi na sodobni turistični zemljevid Slovenije in Evrope, saj ponuja najbolj prestižen produkt sodob-

ne dobe – neokrnjeno naravo in vzorno sobivanje človeka in narave.

Predvsem pa je Kočevje mesto, kjer je omogočeno bivanje vsem: mladim in manj mladim, bolj in manj ambicioznim, prišlekom in domačinom. Kočevje je dom z veliko začetnico vsem, brez izključevanja, na kar smo vsi ponosni. Prepričan sem, da so podobne vizije imeli naši predniki, ki so si prizadevali pridobiti mestne pravice pred 550 leti, kar jim je tudi uspelo. Srečno Kočevska še naslednjih 550!

Dr. Vladimir Prebilič

Zdravje pomeni, da je bolnik v ospredju

V okviru javne razprave o osnutku programa Socialnih demokratov smo organizirali strokovni posvet o rešitvah za dostopno in kakovostno javno zdravstvo. Pri tem je predsednica SD Tanja Fajon najprej poudarila stanje glede trenutne epidemiološke slike:

"Zdravstvena situacija je na prelomni točki. Ni dvoma, da je zanj v veliki meri kriva vlada z neodgovorno komunikacijo, prehitrim spreminjanjem pravil in velikim nezaupanjem ljudi. V enem dnevu 4.500 okužb, skupaj več kot 32.000 aktivnih primerov."

Zato je predsednica Tanja Fajon ljudi pozvala k cepljenju, k doslednemu upoštevanju pogoja

PCT in k spoštovanju strokovnih priporočil. Na strokovnem posvetu je s strokovnjaki govorila o programu SD in pri tem poudarila, da "zdravstvo je in bo naša prioriteta. Javnemu zdravstvu moramo nameniti več denarja, ga bolje organizirati in učinkovito preganjati korupcijo."

"Naš program brez dvoma ponuja boljšo prihodnost. Osredotočamo se na dostopno in kakovostno javno zdravstvo, na dvig dodane vrednosti gospodarstva za višje plače, na socialno varnost za vse, mlade, družine, delavce in starejše, na varen in pravični prehod v podnebno nevtrarno družbo in na demokratično ter pravno državo," je celoto pro-

gramskih ambicij v uvodu povzela predsednica SD Tanja Fajon.

"Sedenje zdravnikov na dveh stolih, v zasebnem in javnem sektorju hkrati, se mora zaključiti. Ljudje morajo dobiti pravočasno pomoč v javnem sistemu, v katerega vlagamo vsi," je poudarila. Po njenem prepričanju moramo javno zdravstvo okrepiti na raven, da bodo vsi prebivalci - ne glede na razmere - deležni dostopne, enakopravne in kakovostne obravnave in zdravljenja. Zato moramo javnemu zdravstvu nameniti več denarja, ga bolje organizirati, omejiti korupcijo, bolje plačati medicinske sestre: "Ljudje morajo dobiti pravočasen dostop

do najboljših zdravstvenih storitev."

Kot razloge za trenutno stanje je navedla kronično pomanjkanje kadra, slabo in zastarelo organiziranost, neustrezen sistem razporejanja denarja glede na potrebe po specifičnih zdravstvenih storitvah. Medtem strategija SD temelji na treh stebrih:

boljši organizaciji in upravljanju zdravstva, boljšem in učinkovitejšem financiranju zdravstva ter na naložbah v posodobitev in učinkovitost zdravstva.

"Naša vizija je jasna: razviti želimo dostopen, učinkovit in gospodaren sistem, ki bo vsem ljudem zagotavljal sodobne in kakovostne zdravstvene storitve

brez nerazumno dolgih čakalnih dob, z zadovoljnim osebjem, ki se po dostopnosti, kakovosti in inovativnosti uvršča med najboljše." Ocenjuje, da ne bo preprosto, saj je potreben niz težkih, celovitih in strateško načrtovanih odločitev, da odpravimo vzroke slabega delovanja slovenskega javnega zdravstvenega sistema in zagotovimo njegovo posodobitev. Kot najpomembnejše ukrepe je izpostavila 30-dnevni rok za prvi specialistični pregled, omejitev hkratnega dela zdravnikov v javnem in zasebnem sektorju, boljše plačilo medicinskih sester in uvedbo referenčnih cen za odpravo korupcije.

Predrag Baković

Samooskrba s hrano, energijo, vodo, zdravniki ...

Liberalna dogma, navržena iz tujine v korist tujega kapitala: Slovenci ne potrebujemo lastne proizvodnje hrane, saj nam jo bodo dobavljali tujci, ne potrebujemo svojih virov energije, vode, zdravstvenega osebja, znanosti, vojske ... Države se zapirajo zaradi krize. Kaj, če se ustavi dobava hrane? Prehrabena samooskrbnost v Sloveniji ne zadošča niti za pol leta, da bi preživeli.

V čigavem interesu je to? Ne tako redka podjetja iz tujine želijo ali uničiti naša podjetja ali se jih polastiti. To je splošno znano pa tudi to, da nas eksistenčno

poskušajo spraviti pod svoj vpliv, ki ga diktira dobiček. In prav oni lahko svojo dejavnost zaprejo v trenutku, ne ozirajoč se na to, ali bomo brez hrane preživeli ali ne.

Enako velja za energijo. Srečujemo se z velikim interesom po nakupu naših energetskih podjetij, povišanju cene električne energije in naftnih derivatov. To lahko obvladujemo, če imamo lastne vire energije. Slovenija ima naravne danosti za lastno oskrbo z energijo vodo, premog, veter, sonce in les. Tudi če nimamo dovolj lastnih virov za oskrbo z nafto, lahko vzpostavimo

blagovno menjavo z lesom z državami, ki imajo nafto.

Veliko vodnih virov in proizvodnja sadnih sokov je že bilo prodanih tujcem: Radenska, Rogaška, Costella, Fructal ... Zato smo na vlado naslovili predlog, da se v 70. člen Ustave dodatno zapiše: narava, naravna bogastva in vodni viri so skupna lastnina. Trenutno je v ustavi zapisano, da je voda javno dobro. S tem se samo navidezno varuje voda, saj že občinski svet lahko ukine javno dobro (javno dobro je sedanjí zapis v ustavi in premalo ali le navidezno ščiti našo lastnino) in

jo proda. Vode, vodne vire, naravo in naravna bogastva moramo opredeliti kot skupno lastnino vseh državljanov. Tako ni mogoče prodati ali enostransko odtujiti naše skupne lastnine, ne kot celote ne kot posameznega njenega dela.

Voda, narava in kmetijstvo so temelj naše samooskrbe in preživetja.

Pojav virusa covid-19 je razgalil tudi stanje v zdravstvu. Pomanjkanje prostorov, zdravnikov, medicinskih sester in opreme je tema, o kateri dnevno poslušamo in jo občutimo na svoji koži.

V občini lahko na tem področju veliko postorimo, da postanemo samooskrbni z zdravniki in energijo (kotlovnica na lesno biomaso je eden najuspešnejših projektov v Sloveniji). Zaščitili smo kočevski gozdni med ter zagotovili kakovostno oskrbo z vodo. Ponovno je treba obuditi znani slogan Od njive do mize iz nekdanjega Kočevskega kmetijskega gospodarstva, ki je naša skupna lastnina. Ugasnilo je ravno zaradi preprodaje naših podjetij brez soglasja znanih lastnikov, nas državljanov in državljanov.

Janko Veber

Obisk vlade v jugovzhodni regiji

Kljub predsedovanju Evropski uniji si je vlada na čelu z Janezom Janšo vzela čas in obiskala našo regijo in občino. Odbor SDS Kočevje zelo veseli, da je na naš predlog prišla v Kočevje tudi državna sekretarka na ministrstvu za zdravje Alenka Forte, ki je po poklicu zdravnica. Za to smo se odločili, ker je zdravstvena oskrba prioriteta našega lokalnega programa in ker se trenutno soočamo s kadrovskimi težavami v zdravstvenem domu. Naš drugi predlog pa je bil poziv notranjemu ministru

in opozorilo glede problematike varnosti in migracij. Z župani se je tako sestal državni sekretar z ministrstva za notranje zadeve Božo Predalič in seznanil župane z dejavnostmi in rešitvami, ki jih bo izvedlo notranje ministrstvo.

Dan pred obiskom vlade smo se predsedniki občinskih odborov jugovzhodne regije srečali s predsednikom vlade in ministri na delovnem sestanku v Trebnjem. Kot predsednik sem aktivno sodeloval pri razpravi in opozoril na težave, ki smo ji

zaznali v Kočevju. Od težav v zdravstvu, varnostnih težav do cestne infrastrukture, predvsem povezave Kočevje-Ljubljana. Vladi sem se tudi zahvalil, da je z višjimi povprečninami občini zagotovila dodatna finančna sredstva, ki občini omogočajo razvoj. Ko je nastopila vlada pod vodstvom Janeza Janše, je zagotovila sredstva za vrtec v višini 1.200.000 evrov, ki ga prejšnje vlade niso. Vlada je podpisala tudi sporazum o dokončanju doma starejših občanov v Osilnici. Zaključek obnove je tako pred-

viden v letu 2023. Prav tako je vlada namenila dodatna sredstva za ureditev kolesarskih poti v Kočevju. V lokalnem prostoru ni bilo veliko govora o subvenciji države podjetju Melamin v višini 1.800.000 evrov na podlagi Zakona o spodbujanju investicij, in sicer za investicijo v posodobitev logističnih in proizvodnih zmogljivosti. Vlada je predlagala projekt, s katerim bi izboljšali manjšine gozdnih rastišč, izbranih vrst natura 2000, izvedena pa bo investicija v turistično-informacijski center v

Kočevski Reki, celotna vrednost projekta pa znaša več kot 3,5 milijona evrov.

Trenutna vlada veliko finančnih sredstev namenja za investicije tudi v naši občini in smo lahko zelo zadovoljni, da imamo tako operativno vlado, ki je obiskala tudi našo občino in imela posluš za rešitev naših težav. V teh trenutkih moramo združiti moči in skupaj poskušati premagati covid. Ostanimo zdravi, solidarni drug do drugega in predvsem potrpežljivi.

Luka Bubnjič



SLOGA



Je zdrava hrana danes res draga?

Pogosto slišimo, da je zdrava hrana draga, da je kazalnik višjega socialnega statusa. Pa trditev drži ali gre dostikrat le za izgovor ob prenatrpanem vsakdanjiku?

Če pogledamo pretekle mesece, so nas kot strelo z jasnega zadele številne podražitve. Gorivu, gradbenim materialom in življenjskim potrebščinam so cene zrastle v nebo. Sploh pri hrani smo zaznali več manjših podražitev, ki pa skupaj nanesejo konkretne zneske. To se najbolj opazi pri mesu, sadju in zelenjavi, kruhu ter pekarskih izdelkih. Tako moramo biti pozorni na vsak nakup ter ga pozorno načrtovati.

Vsak izmed nas se kdaj v življenju sreča s pomanjkanjem časa za pripravo kakovostnega obroka. Takrat najraje posežemo po predelanih živilih ali celo po vnaprej pripravljeni hrani. Veliko časa nam vzame že nakupovanje, zlasti če všteto še pripravo nakupovalnega listka in pregledovanje hranilne vrednosti posameznega izdelka. Če pa si želimo hrano pridelati in predelati sami, to zavzame precej našega prostega časa, ki bi ga sicer porabili zase in za prijatelje.

Dober način za varčevanje je samozagoba. Odtrgati in pojesti nekaj, kar smo si pridelali sami, ne nasiti samo naših želodčkov, temveč nam da tudi neizmerno veselje in dober občutek. Tako vemo, da smo v svoje telo vnesli nekaj brez fitofarmaceutskih sredstev, barvil in aditivov. To da domači hrani res posebno veljavo. Svoje lastne pridelke lahko tudi uspešno konzerviramo in shranimo ter si s tem ne povzročamo dodatnih stroškov. Za pridelavo nekaj lastne hrane ne potrebujemo velikega zemljišča, dovolj bo že majhen vrtiček ali dobro izkoriščena zunanja terasa. Ker pa vsi nimamo možnosti ali želje pridelati si lastno hrano, nam preostanejo nakupi živil v trgovinah ali tržnicah. Na trditev o ceni hrane se lahko odzovemo pritrdilno, lahko pa jo tudi zanikamo. Da, kakovostna hrana z različnimi certifikati iz shem kakovosti (zaščitena označba porekla, zaščitena geografska označba, zajamčena tradicionalna posebnost, višja kakovost, ekološka proizvodnja, integrirana pridelava, dobrote iz naših kmetij) je v dosti primerih res dražja. Deležna je več nadzorov, strožjih regulativ, pridelovalci in proizvajalci potrebujejo več denarnega vložka. Zaščita kmetijskih pridelkov oziroma živil poteka v dveh fazah. V prvi fazi Ministrstvo za kmetijstvo in okolje zaščiti ime. V drugi fazi certifikacijski organ ugotavlja skladnost in izda certifikat, ki je dokaz, da je proizvod, ki uporablja zaščiteno ime, res avtentičen.

Dražji so tudi izdelki z drugega konca sveta, nam neznana hrana. Res je, da so marsikatera živila po vsebno-



Foto: www.pixabay.com

sti hranil, vitaminov in mineralov na visokem mestu, vendar pa le redkokatera res znatno presežejo vrednosti naše domače super hrane. Pod super hrano spada slovensko meso, izbrano mleko in mlečnine, žita in pekarski izdelki slovenskih žit ter seveda sezonsko sadje in zelenjava.

Torej kako jesti kakovostno ter hkrati ne drago? Nakupe lahko optimiziramo. Kupujmo živila, iz katerih bomo pripravili svojo hrano. Se pravi, da kupimo osnovna živila, ki jih bomo nadgradili v okusen obrok: raznovrstne polnozrnatke, moke, kaše, polente in grese, riž, krompir. Ta hrana še vedno predstavlja polovico našega dnevnega kaloričnega vnosa. Nato naj v nakupovalni košarici pristaneta sezonsko sveže sadje in zelenjava - takšna imata največ vitaminov in sta najcenejša. V zimskem času bo dobra izbira tudi zamrznjena zelenjava in sadje evropskega porekla, prav tako tudi kisla repa in zelje, ki sta tudi prava zakladnica vitaminov in probiotikov. Nato v košarico dodamo izdelke iz mleka ter si namesto kupljenih vnaprej pripravljenih pudingov in mlečnih rižev pripravimo svoje. Ne smemo pozabiti tudi na meso - izberemo puste kose mesa, izognemo se

predhodnim obdelavam. Porabo mesa optimiziramo tako, da vsaj enkrat tedensko namesto mesa pri kuhi uporabimo stročnice. Razne enolončnice se dobro obnesejo tudi pri zamrzovanju, tako si prikrasimo kuhanje kosila med tednom, ko nam včasih zmanjka časa. V tedenski jedilnik je pametno vključiti tudi ribe, sardele, ciplji in manjše ribe bodo uspešno nadomestile ribe višjega cenovnega razreda. Dodamo še karton jajc. Za zabele na vsakih nekaj tednov po potrebi dokupimo kakovostno olje. Jedi zabelimo po toplotni obdelavi, tako bodo za telo najbolj zdrave. Bolje kupiti dobro oljčno ali repično olje in zanj odšteti nekoliko več denarja - takega ne bomo porabili toliko, saj je viskoznejše. Za pitje nam pijača ni treba kupovati oz. nas bo najbolj odžejala voda iz pipe, okisana z limono, lahko dodamo kakšno zelišče ali narezano sadje.

Pri nakupovalnih navadah se je dobro držati nekaj ključnih pravil in nasvetov:

1. Vedno nakupujemo hrano s seznama. Ta naj nastane na podlagi jedilnika, ki ga tedensko načrtujete. Tako boste imeli doma samo in izključno hrano, ki jo potrebujete in bo hranilno bogata.

2. Hrano nakupujemo siti, tako se bomo izognili skušnjavam ter nakupu mastne in sladke hrane.

3. Sezname si oblikujete tako, da bodo osnovna živila na začetku, visoko kalorična in hranilno revna pa proti koncu seznama. Tu bo potrebne nekaj discipline, postavitev polic z izdelki v trgovinah nam ravno ne dela usluge, saj so prav taki izdelki na najbolj dostopnih mestih.

4. Prevladujejo naj živila slovenskega porekla, če je možno, kupimo od lokalnih proizvajalcev. Hrana bo kakovostnejša ter v dosti primerih celo cenejša!

5. Bolj je živilo tehnološko obdelano, manj zdravo je. Kupujmo čim manj konzerv, tub ter konzerviranih živil.

6. Predpripravljena živila so polna soli, sladkorjev in maščob, zato se jih izogibajmo.

7. Izogibajmo se trgovskim zvižacem in akcijam npr. več za manj denarja, 2+1 gratis ... Tako nakupimo preveč hrane, ki je sploh ne potrebujemo.

Če se bomo vsaj poskusili držati teh pravil, nam bo prav zagotovo uspelo prihraniti nekaj denarja. Hvaležna nam bo denarnica, še bolj pa naše zdravje.

Urška Kastelic, mag. inž. živ., dietetik v CKZ Kočevje

Med množico podatkov

Ob izbruhu prve svetovne vojne britanski vojaki niso nosili zaščitnih čelad, le rjava pokrivala iz tkanine. Zaskrbljena nad vse večjim številom poškodb glave je britanska vojska kmalu uvedla jeklene čelade, a se je na njihovo presenečenje število ranjencev povečalo. Čeprav je bila jeklena čelada, ki jo je leta 1915 zasnoval John Leopold Brodie, zasnovana, da vzdrži udarce topniških šrapnelov, se je število poškodb glave le še povečalo. Ali so bile čelade nezanesljive? Seveda ne, število mrtvih je z uporabo čelade drastično upadlo, šrapneli so vojake spravili v bolniško posteljo, in ne v prezgodnji grob.

Dovzetnost in pristranskost

Svoje prednike iz prazgodovine mnogokrat imenujemo jamski ljudje, a je to le posledica napačnega interpretiranja podatkov ali pristranskosti vzorčenja. Življenja prednikov povezujemo z jamami le zato, ker so se v njih zaradi stalne temperature in odsotnosti zunanjih vplivov arheološki ostanki obdržali, a zato ne moremo kar tako sklepati, da niso živeli drugje.

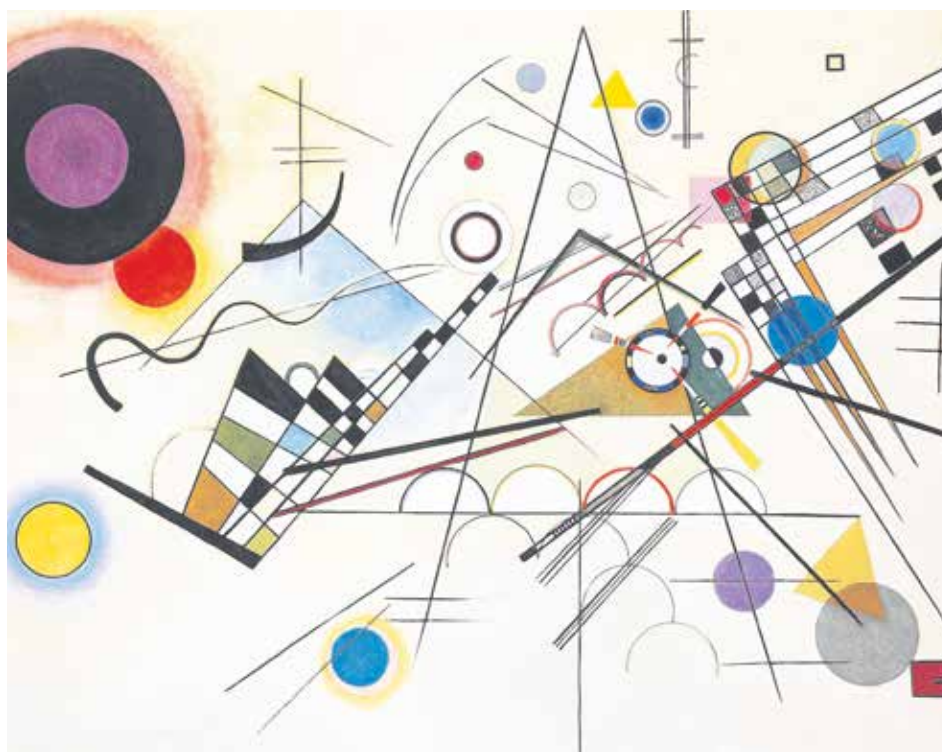
Madžarski statistik Abraham Wald je bil med drugo svetovno vojno zaposlen na univerzi Columbia, kjer je s statističnimi analizami raziskoval vojaške probleme, med njimi poškodbe letal, ki so se vračala z vojaških misij. Vojska je nameravala okrepiti prav tiste dele letal, ki so bili najbolj poškodovani, a je Wald predlagal prav nasprotno – utrditi morajo tista mesta, ki so ostala nepoškodovana. Danes temu problemu pravimo preživetvena pristranskost – Wald je pravilno sklepal, da so bile poškodbe na tistih delih letal usodne in se letalom ni uspelo vrniti, zato pa podatki o vseh poškodbah niso bili popolni.

Previdni moramo biti tudi pri interpretaciji podatkov. Dokaz, da preprosto povprečenje podatkov ali računanje odstotkov ni le neuporabno, ampak lahko privede do napačnih zaključkov, je t. i. Simpsonov paradoks, ki ni statistična napaka, ampak primer, ki kaže, da za pravilno statistično obravnavo potrebujemo globlje razumevanje pojava.

Poimenovan je po britanskem

celotno populacijo lahko pridemo do nasprotnega sklepa, kot če bi gledali le podatke v podskupinah. Statistiku temu pojavu pravijo Simpsonov obrat.

Simpsonov obrat se pojavi, ko na populacijo vpliva neka tretja spremenljivka, na katero nismo pomislili. Eden od najbolj znanih primerov se je zgodil leta 1973, ko se je univerza v Berkeleyju srečala s tožbo zaradi



Vasilij Kandinski: Kompozicija 8 • Foto: Wikimedia Commons

statistiku Edwardu Hughu Simpsonu, ki je leta 1951 napisal članek s suhoparnim naslovom Interpretacija interakcij v kontingentnih tabelah. Do podobnih izsledkov je 50 let prej prišel Karl Pearson, ki je raziskoval plodnost pri ljudeh in tekmovalnih konjih ter ugotovil, da določene korelacije izginejo, če gledamo lastnosti celotne populacije, in ne le podskupin. Leta 1972 je kanadski statistik Colin Ross Blyth ugotovil, da pri povprečenju podatkov na

spolne diskriminacije. Obtožba je imela močan argument, saj je bilo na univerzo sprejetih le 35 % kandidat, a kar 44 % moških. A je globlji pogled v podatke pokazal nasprotno sliko: kar štirje od šestih oddelkov so sprejeli več kandidat kot kandidatov. A zakaj je skupni seštevek kazal drugačno sliko?

Med podatki se je namreč skrivala dodatna spremenljivka. Ženske so se namreč prijavljale na veliko zahtevnejše programe, kjer je bilo sprejetih

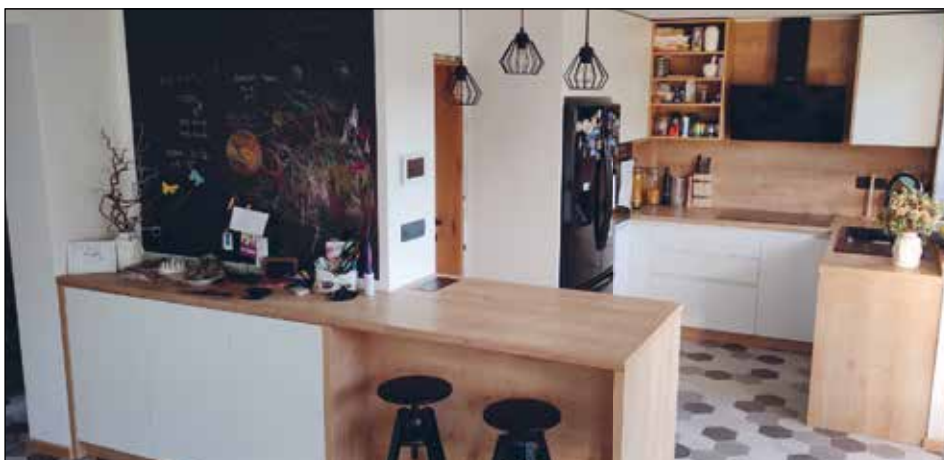
veliko manj študentov, moški pa so izbirali lažje. Kljub večjemu številu sprejetih kandidat so bili skupni rezultati popačeni zaradi različnega števila kandidatov na posameznih oddelkih. Simpsonov paradoks pokaže, kako nezanesljivo zna biti združevanje podatkov.

Vzpon grafikonov

Pod žaromet laične javnosti je nedavno stopila statistika obolelih v Izraelu – 60-odstotni delež cepljenih med covidnimi bolniki naj bi bil dokaz, da cepivo ne deluje. Jeffrey S. Moris, biostatistik z univerze v Pensilvaniji, pojasnjuje, da moramo pri razlagi podatkov iz Izraela upoštevati še nekaj dejavnikov: visoko, a po starosti zelo neenakomerno precepljenost (velika pri starejših, a zanemarljiva pri mlajših) ter drugačen potek bolezni pri starejših in mlajših. Če podatke preprosto seštejemo, bo učinkovitost cepiva na videz dosti manjša, kot če podatke razdelimo po starostnih skupinah, in naleteli bomo na zgoraj omenjeni Simpsonov obrat, saj je najbolj precepljena skupina ljudi zaradi svoje starosti najbolj dovzetna za težji potek bolezni. Obenem velja tudi opomniti, da se s povečano precepljenostjo povečuje tudi število cepljenih, ki so zboleli – pri 100-odstotni precepljenosti bi bili namreč prav vsi v covidnih posteljah že cepljeni.

Epidemija covida je prebudila tudi našo nadarjenost za statistiko, saj so družbena omrežja polna grafikonov in tabel, ki preučujejo vpliv virusa na populacijo in v zadnjem letu tudi učinkovitost cepiv. Zgoraj nakazani primeri kažejo, da je pravilna interpretacija podatkov zahteva dobršno mero previdnosti, zato se je bolje izogibati prenašnim zaključkom.

Žarko Nanjara



BarLes
mizarstvo

Izdelava pohištva po meri

031 680 363

BARLES d.o.o., Breg pri Kočevju 57, 1332 Stara Cerkev

Sitomat

Velika izbira promocijskega tekstila

Kakovostno vezenje in tisk po vaši izbiri

Tisk na skodelice po vaših željah.

Štampiljke v različnih velikostih, oblikah in barvah.

Več informacij na 041 639 088 ali

www.sitomat.si

SITOMAT d.o.o., Breg pri Kočevju 9, 1332 Stara Cerkev

Vladni obisk JV regije

Vlada Republike Slovenije se je v petek, 12. novembra, mudila na delovnem obisku v jugovzhodni regiji. Kočevje so obiskali minister za obrambo Matej Tonin, minister za infrastrukturo Jernej Vrtovec ter državni sekretarji za izobraževanje in zdravstvo.

Župan je v pogovoru z ministrom Toninom spregovoril o sodelovanju z vojsko v našem lokalnem prostoru. S sodelovanjem je zadovoljen, saj ministrstvo za obrambo priskoči na pomoč tudi pri manjših intervencijah, kjer tudi zagotavlja dodatne finančne vire. Dotaknila sta se tudi razpisa za najem bunkerja Škrilj, saj je ministrstvo zagotovilo, da bo občina spet lahko sodelovala na razpisu. "Do konca leta pričakujemo podpis pogodbe za naslednjih pet let, in tako lahko nadaljujemo dejavnosti, ki jih vodi Zavod Kočevsko." Pogovarjali so se tudi o izgradnji Podcentra za žled in ujme na Kočevskem, ki že dobiva idejno zasnovo, na ministrstvu pa so zagotovili, da bodo pohitrili izvedbo, tako da bi ga lahko začeli umeščati v prostor najpozneje do konca prihodnjega leta.



Foto: Žarko Nanjara

Župan se je skupaj z direktorjem Hydrovoda srečal še z državno sekretarko dr. Metko Podgoršek na temo projekta Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica–Ribnica–Kočevje ter zagona novih projektov na področju izgradnje kanalizacij pod 2000 enot in nadaljnjih rekonstrukcij vodovodov, za katere se je zagotovilo 110 milijonov evrov evropskega in državnega denarja. Največjo prioriteto

pri izgradnji kanalizacij ima Kočevska Reka, pridobljena so že gradbena dovoljenja za Mlako, Gorenje in Koblarje.

Marjan Dolinšek, državni sekretar za področje izobraževanja in športa, si je z direktorico občinske uprave Lili Štefanič ogledal potek izgradnje novega vrta. Denar za izgradnjo bo po zagotovilih ministrstva občina prejela prej, kot je bilo načrtovano.

Zdravstveni dom Kočevje je obiskala tudi državna sekretarka za zdravstvo Alenka Forte. Z direktorico in podžupanom Gregorjem Koširjem so se posvetili problemom primarnega in bolnišničnega zdravstva. "V zdravstvenem domu je v povprečju 10 odstotkov delavcev stalno odsotnih," pravi direktorica Vidič Hudobivnik. "Že leto in pol smo izpostavljeni izjemnim obremenitvam, tako da so tudi na našem področju prisotne odsotnosti v smislu bolniške izgorelosti in tudi obolevanja." "Na ministrstvu si prizadevamo, da bi si čim bolj približali potrebam primarnega zdravstva," je povedala generalna sekretarka Forte ter dodala, da nedavno sprejeti zakon o investicijah naslavlja tudi investicije v izobraževanje, predvsem spodbujanju specializacij.

Župan se je srečal tudi z ministrom za infrastrukturo Jernejem Vrtovcem in državnim sekretarjem Alešem Miheličem. Na sestanku so se pogovarjali o izgradnji dodatne cestne infrastrukture. Projekti v skupni vrednosti okoli 8 milijonov evrov so načrtovani v prihodnjih letih.

Žarko Nanjara

LIP ODKUP HLODOVINE

**Vaš partner
v gozdu
že 70 let**

Predelava hlodovine
na lastni žagi

Kratki plačilni roki in
zanesljivo plačilo

Možnost izbire
elektronske izmere



lipbohinj.si

● BARAGA Bojan ☎ 030 634 434

● DEMŠAR Viljem ☎ 040 700 058

LIP BOHINJ

From **wood** to **wonders**.



AVTOHIŠA VRTIN

Črnomelj

www.vrtin.si

Avtohiša Vrtin
Kočevje 21
8340 Črnomelj

+386 (0)7 35 66 101
info@vrtin.si
041 782 167 Matic



NA ZALOGI PREKO 50 RABLJENIH VOZIL Z GARANCIJO



PRODAJA IN SERVISIRANJE VOZIL



KAROSERIJSKA POPRAVILA



SERVISIRANJE VSEH ZNAMK VOZIL



QUICK CHECK CENITVE POŠKODOVANIH VOZIL



UVOZ VOZIL PO NAROČILU



ZA VAS POSKRBI MATIC OBRANOVIČ, KI VAŠE VOZILO
ODPELJE IN PRIPELJE BREZ DOPLAČILA

RENAULT KADJAR LIMITED



ugodnosti do
6.300 €
z Renault financiranjem in
vključenim bonusom staro za novo*

*Gena velja za model Renault KADJAR Limited TCE 140 in že vsebuje rodni popust v višini 3.000 € ter 700 € dodatnega popusta v primeru zamenjave »Stara za novo«. Ob nakupu avtomobila preko Renault Financiranja prejmete ugodnosti v vrednosti 1.250 € ter dodatni popust v višini 800 €. Poraba pri mešanem ciklu: 6,2 - 6,7 l/100 km. Emisije CO₂: 140 - 162 g/km. Emisijska stopnja: EURO6D FULL. Emisija NOx: 0,016 - 0,0366 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,0018 - 0,00222 g/km. Število delcev (x10⁻³): 0,01 - 0,27. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževali zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidov. Več informacij ponudbi nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča Castrol

www.renault.si

AVTOHIŠA VRTIN D.O.O.

Kočevje 21, 8340 Črnomelj
tel: 07 35 66 101, mob: 040 454 020

**SAMO 39 KM
IZ KOČEVJA**

Oseminšestdeset let Pokrajinskega muzeja Kočevje

Najstarejša muzejska ustanova na Slovenskem je Narodni muzej Slovenije, ki je bil kot Deželni muzej za Kranjsko ustanovljen natanko pred 200 leti. Ljubljana je leta 1821 postala šele peta prestolnica v monarhiji, ki se je odločila ustanoviti muzej. Pozneje so se mu pridružili še številni drugi. Eden izmed njih je tudi Pokrajinski muzej Kočevje, ki je bil ustanovljen leta 1953. Po svojem nastanku se uvršča med mlajše muzejske ustanove na Slovenskem. Sorazmerno pozna ustanovitev je povzročila izgubo bogate kulturne dediščine, ki je svoje mesto našla v drugih muzejih in galerijah doma in v tujini ali pa je danes za vedno izgubljena.

Začetki muzejske dejavnosti na Kočevskem segajo skoraj 130 let v preteklost. Takrat je med nemškim prebivalstvom nastala pobuda za ustanovitev lokalnega muzeja po vzoru muzejev na Spodnjem Štajerskem. Pod geslom *Viribus unitis* (s skupnimi močmi) jo je leta 1893 v časniku *Deutscher Kalender für Krain* objavil prof. Wilhelm Linhart (1846–1932). Naloga muzeja naj bi bila predstavitev "naravnega in kulturnega življenja" kočevske dežele, njegovo osnovo pa naj bi predstavljala že obstoječa zbirka v prirodoslovnem kabinetu kočevske gimnazije. V aktivnosti, ki so vključevale zbiranje novih predmetov, pridobitev primerne prostora in celo znanstveno raziskovanje s področja etnografije, so želeli vključiti vse izobražence, še



Kočevski domovinski muzej je imel razstavne prostore na Glavnem trgu (druga hiša) v Kočevju, okoli 1930, razglednica, detajl • Foto: Pokrajinski muzej Kočevje

lokalni muzej Kočevje, ki se je čez dobro leto dni preimenoval v Pokrajinski muzej Kočevje. Leta 1974 je bil muzej pripojen h Krajevni skupnosti Kočevje–mesto, aprila 1976 ga je pod svoje okrilje vzela Kulturna skupnost Kočevje, januarja 1981 pa Ljudska knjižnica Kočevje. Leta 1982 je muzej postal ena izmed treh enot novoustanovljenega Kulturnega centra Kočevje. Vanj sta bila vključena še kino in knjižnica. Povezava treh različnih dejavnosti je ob neupoštevanju avtonomnosti in posebnosti vsake izmed njih kmalu pripomogla k njegovemu skorajšnjemu koncu. Najprej se je iz centra izločila knjižnica, nato še muzej, ki od leta 1991 deluje kot samostojni javni zavod. Danes je eden izmed 49 slovenskih muzejev in galerij, ki varujejo kultur-



Prvi prostori Muzejskega društva Kočevje so bili v Skubizovi vili, 1953 • Foto: Pokrajinski muzej Kočevje



V letih 1960–63 je muzej deloval v bivšem dijaškem domu na Reški cesti • Foto: Pokrajinski muzej Kočevje

zlasti profesorje kočevske gimnazije. Žal je vse skupaj ostalo samo pri zamisli.

Ideja o ustanovitvi muzeja je ponovno oživela ob pripravah kočevskih Nemcev na praznovanje 600-letnice naselitve na Kočevsko. Tako kot že pri ustanovitvi časopisa *Gottscheer Zeitung* je tudi pri ustanovitvi domovinskega muzeja leta 1929 vodilno vlogo odigral navdušen 'etnolog' Josef Eppich (1874–1942), župnik v Stari Cerkvi. Pri urejanju muzeja sta mu pomagala Herbert Erker in Siegmund Ferle. Najprej je muzej imel prostore v šolski stavbi v Stari Cerkvi, kjer je bilo muzejsko gradivo na ogled v eni izmed učilnic. Pozneje so bili predmeti na ogled v prvem nadstropju Bartolme-Oswaldove hiše na Glavnem trgu v središču Kočevja. Slovesno odprtje Kočevskega domovinskega muzeja (*Das Gottscheer Heimatmuseum*) je bilo 31. julija 1935. Hranil je predvsem

hišne in sakralne predmete, poljedelsko orodje in nošo. Leta 1940 so zbirke v štirih razstavnih prostorih prenovili in dopolnili s številnimi novimi predmeti, med drugim tudi z maketama mesta Kočevje in oglarske kope.

Ob preselitvi so Kočevjarji januarja 1942 na novo naseljeno območje v Posavju prepeljali tudi muzejske predmete in jih deponirali v cerkev sv. Roka v Brežicah. Tu sta bili že decembra 1941 deponirani tudi dve leseni kmečki hiši iz Starega Loga in Gotenice, ki so ju nameravali postaviti v muzeju na prostem kot spomin na 'staro domovino'. Usoda obeh hiš od takrat dalje ni znana.

Po koncu 2. svetovne vojne je bila 'kočevska etnografska zbirka' na ogled v eni izmed razstavnih sob v Valvasorjevi hiši v Krškem. Obsegala je predmete hišnega inventarja, orodje za delo v gozdu in na polju, nabožno plastiko, dele kočevske noše

in voz s križevatimi kolesi. Ostanke zbirke od leta 1949 hrani Posavski muzej Brežice.

Začetki današnjega muzeja segajo v leto 1952, ko so domačini začeli zbirati različno muzejsko gradivo. Naslednje leto je bilo 16. maja ustanovljeno Muzejsko društvo Kočevje, odločbo o ustanovitvi pa je Okrajni Ljudski odbor Kočevje izdal šele 3. novembra 1953. Muzej je imel tri oddelke: oddelke narodnoosvobodilne borbe, prirodoslovni (na gimnaziji) in narodopisni. Vsa sredstva za njegovo delovanje so bila zbrana s prostovoljnimi prispevki. Prve prostore si je muzej delil z Ljudsko knjižnico Kočevje v nekdanji Skubizovi vili tik ob Rinži, kjer je 2. oktobra 1953 pripravil prvo muzejsko razstavo.

V skladu z novim zakonom o muzejih je Muzejsko društvo Kočevje leta 1959 prenehalo delovati. Občinski ljudski odbor Kočevje je nato marca 1960 ustanovil Splošni



Pogled na del stalne razstave, 1966
Foto: Pokrajinski muzej Kočevje

no dediščino v okviru državne javne službe.

Začetki muzeja so bili skromni, a kljub temu prežeti z vztrajnostjo in naporom prvih zaposlenih. Korak za korakom so generacije muzejskih delavcev v sodelovanju z zunanjimi strokovnimi sodelavci sooblikovale današnjo podobo muzeja. S produkcijo stalnih, občasnih in drugih razstav, razvejanim pedagoškim delom in založniško dejavnostjo že skoraj sedem desetletij skrbi za varstvo premične kulturne dediščine na območju občin Kočevje, Kostel, Loški Potok in Osilnica, hkrati pa opozarja tudi na njen pomen in vlogo. S tem je postal prepoznaven ne samo v lokalnem in širšem slovenskem prostoru, ampak tudi v tujini.

Ivan Kordiš,
Pokrajinski muzej Kočevje

Samski blok na Trgu sv. Jerneja 2

K urbani podobi mesta spadajo tudi bloki in nebotičniki. O zgodah in nezgodah ob gradnji prvih kočevskih stolpnic je bilo nekaj že zapisanega, tokrat pa se bomo na kratko ozrli še na preteklost zgradbe, ki je del lokalne javnosti v času nastajanja razburjala bolj kot katera koli druga 'družbena' stavba v Kočevju. Na preteklost 'samskega bloka', torej.

Za mlajše bralce morda najprej pojasnilo: 'samski blok' je tisti kočevski blok, pred katerim stoji kip deklice s piščalko. Ime ni nastalo po naključju. Po prvotnih načrtih naj bi namreč v objektu prebivali samski občani, 46 po številu, zgradba pa naj bi vključevala tudi trgovino s tehničnim blagom in pohištvo. Med gradnjo pa so ugotovili, da v Kočevju ne primanjkuje le samskih, temveč tudi družinskih stanovanj. Del prostorov so zato gradbeniki preuredili v bivališča za družine.

A to kajpak ni burilo duhov, zato pa toliko bolj domnevna potratnost, ki naj bi si jo privoščili snovalci stavbe. "Vsako družinsko stanovanje in vsaka garsonjera v samskem bloku bo imela svojo kopalnico, kar je preve-



Samski dom v Kočevju, okoli 1960 • Foto: Pokrajinski muzej Kočevje

liko razkošje za naše razmere," se je v časopisju poleti 1957 razhudil neki občan. Ali ne bi za vsako nadstropje zadostoval že eden ali dva prostorčka, kjer bi stanovalci zadovoljevali higienske potrebe, se je spraševal, še toliko bolj, ker je bila površina stanovanj po njegovem mnenju prepičla. To bo, je menil, sprožilo preurejanje kopalnic v kleti, shrambe in drugo. Tudi najemnina je bila zanj previsoka, za družinsko stanovanje 3.000,

za garsonjero pa 1.500 din, dobršen delež povprečne plače, ki je znašala okoli 10.000 dinarjev. "Lepo je imeti stanovanje s kopalnico, tudi mi bi ga radi imeli, a bodimo za zdaj še skromni," je zato pribil.

Toda zvoniti po toči ni pomagalo, in tako se je Kočevje od zdaj lahko ponašalo tudi z blokom, v katerem se je, kot bi dejali na drugi strani Kolpe, 'videla raskoš' v obliki sicer ne prevelikih, a vendarle individualnih kopal-

nic. Poleg tega so stanovalci v pritličju zgradbe res lahko kupovali pohištvo in tehnične izdelke, od motorjev, koles in šivalnih strojev do radijskih ter (malo pozneje) televizijskih sprejemnikov in celo avtomobilov.

Za nameček je v bližnji Petschetovi hiši leta 1960 po prenovi začela obratovati prva mestna špecerija z neprekinjenim delovnim časom, legendarni Nonstop oziroma Prehrana, kakor se je prodajalna uradno imenovala. Tako je Kočevje na prehodu v šestdeseta leta s potrošniškega vidika le dohitelo Ribnico, kjer so se s tovrstnim trgovskim presežnikom lahko pohvalili že prej. Prebivalci bloka pa so se lahko veselili še enega nadstandarda.

Seveda bi se o samskem bloku dalo zapisati še marsikaj, pa naj gre za Jarmovo deklico z njeno razgibano zgodovino ali pa za utrinke iz črne kronike, od štorij o kočevskih vlomilskih poslih do zgodbe o umoru, ki ni bil umor. A morda bo za to priložnost kdaj drugič. Konec koncev samski blok na mestno središče zre že skoraj 65 let in nobenega razloga ni, da ne bi vsaj še nekaj časa.

Mihael Petrovič ml.



INTERSOCKS

OUTLET

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

crocs™ & SOCKS

sreda, od 16h – 19h petek, od 10h – 19h

Intersocks | Reška cesta 29, 1330 Kočevje

"Kočevski podjetniki zasijejo, ko je treba improvizirati"

Andrej Mladenovič je človek, ki je v življenju počel in še vedno počne ogromno stvari. Sam me sicer hitro popravi, saj namesto da počne ogromno stvari, raje naredi tisto, česar se loti, učinkovito. Njegova zgodba zagotovo ni ena od klasičnih, saj v življenju nikoli ničesar ni počel 'po regel'cih'. Hitro je ugotovil, da klasično srednješolsko izobraževanje ni zanj, zato se je po prvem letniku izpisal in se zaposlil v maminem podjetju, kjer je vodil finance. Gimnazijo je nadaljeval izredno, prav tako študij ekonomije, kjer je diplomiral iz trženja. Pot ga je po diplomi odpeljala v logistiko, in sicer nazaj v podjetje, kjer je bil zaposlen že prej, a je po dveh mesecih dal odpoved. Nato so ga povabili nazaj, in čeprav je bil zaposlen kot vodja trženja, se je, takrat še fantič brez izpita za vožnjo, znašel na mestu vodje logistike. A celodnevni urnik mu po določenem času ni več ugajal, že v osnovi pa ima, priznava, rad več svobode.

»Ko si mulec, star okoli 20 let, misliš, da si najpametnejši. Potem pa te realnost useka po glavi in spoznaš, da nisi nič posebnega in da ne boš dobil službe kar tako,« pripoveduje Mladenovič. Tedaj se je srečal z neverbalno komunikacijo in se o njej začel izobraževati, saj je na ta način skušal pridobiti prednost pred drugimi, denimo pred vsemi drugimi ekonomisti. »Razmišljal sem, kaj bi lahko naredil, da bi bil drugačen, da bi bil boljši in da bi dobil službo, kakršno si želim,« opisuje svoje začetke. Ker s knjigami in s tečaji, ki jih je najprej opravil doma, ni bil zadovoljen, je začel naročati knjige z Amazona. Med njimi je naletel tudi na knjigo Joa Navarra, bivšega agenta FBI, ki izvaja tečaje in izobraževanja o neverbalni komunikaciji. Čez lužo mu je poslal e-poštno sporočilo z vprašanjem, ali se lahko iz Slovenije uči pri njem. "Če imaš denar, se lahko vse zmeniva," mu je odgovoril. In tako se je začelo.

Leta 2012 je Mladenovič izdal knjigo – prva, ki je izšla v založbi kočevskega Centra za mladinsko kulturo – z naslovom Iskanje prikritega pomena – osnove neverbalne komunikacije. Zakaj se je odločil za to? "Ker v Sloveniji ni bilo nobene pametne knjige o tem, sam pa sem bil tako aroganten, da sem bil prepričan, da lahko naredim bolje," pove nonšalantno in s pridihom humorja. Nekaj časa je o tej vsebini tudi poučeval, a kot pojasnjuje, si ljudje želijo instantnega znanja, kar pa je na tem področju nemogoče. "Takrat je izšla serija Lie to me, pri kateri je sodeloval tudi Paul Ekman, pri katerem sem delal tečaj za mikroizraze. Takrat sem dobival e-pošto: 'Ej gledal sem serijo, daj me hitro nauči, da bom znal isto kot on'. To pa pač ne gre. Če se hočeš

ukvarjati s tem, moraš poznati veliko stvari – od antropologije, psihologije do sociologije," opisuje Mladenovič in priznava, da je bilo za njegova znanja zainteresiranih tudi nekaj podjetnikov, vendar so tudi oni želeli 'šnelkurz'. A omenjeno znanje mu je, čeprav ga je začel iskati, da bi mu pripomoglo na področju podjetništva, najbolj koristilo na osebni ravni: "Postal sem malo

je, vsaj meni, graditi. Tistih prvih pet let podjetja je zelo zanimivih, ker je veliko novih stvari, veliko se dogaja. Nobeno podjetje ni isto in nikjer ne moreš multiplicirati istih rešitev, ker ima vsak svoje specifične, zato je vedno zabavno," opisuje.

Izpostavlja pa nekaj specifik slovenskih in konkretno tudi kočevskih podjetnikov. "Tipična lastnost, ki mi

Kočevci najbolj izstopamo v improviziranju: "Takrat, ko je najhuje, ko je res velik pritisk ali ko pride do resne napake, takrat smo zelo dobri. Reagiramo, ne ustrašimo se, hitro začnemo reševati stvari. In potem v mesecu dni naredimo več kot v preteklih dveh letih skupaj. Samo če nas nekdo pristavi ob zid, v tem smo res mojstri."

"Eno je biti podjetnik, drugo pa je biti podjeten," pove, ko beseda nanese na aktivnosti, ki jih v Inkubatorju pripravljajo za mlade. "Tudi otroke na podjetniških krožkih učim, da so lahko vse življenje podjetni, pa jim ni treba imeti svojega podjetja. Podjetnost pomeni že to, kako starše prepričati, da bodo dobili nekaj, kar si želijo. To je biti podjeten, da imaš neki cilj in veš, kako ga boš dosegel. In da si za to pripravljen nekaj narediti," opisuje in dodaja, da pri starejših podjetnikih ta lastnost izginja oziroma je ni. Podjetni mladostniki so za družbo oziroma za mesto zelo pomembni tudi zato, ker se iz podjetnosti razvijeta tudi ambicioznost in motivacija, kako nekaj narediti in kako razmišljati. Če si podjeten, se lotiš sam reševanja nekega problema. Reševanje problema pa je razvoj. In če bomo imeli to mentaliteto v Kočevju, bomo imeli več rešitev, več razvoja, ljudje bodo začeli sami delati, sami raziskovati, sami odkrivati in tudi mesto se bo na ta način razvijalo."

V Mladenovičevih rokah je bila tudi postavitev blagovne znamke Zakladi Kočevske, posvetil pa se je tudi promociji lokalne samooskrbe. Kot pravi, je to pomembno zaradi dveh vidikov. "Prvi je ta, kar smo videli tudi med korono, ko so bile police v Mercatorju prazne. Pomembno je, da smo vsaj delno samooskrbni. Če mesto ni samooskrbno s hrano, je to isto, kor če bi rekel, da doma ne bom imel hladilnika, ampak bom hodil jest k sosedu. Potem sem od njega odvisen, če bo on doma, ko bom jaz lačen," naslika prvi razlog. "Drugi vidik pa je, da če mi ne podpiramo lokalnega gospodarstva, ga siromašimo."

"Sanje, da bi postal multimilijonar in imel zelo uspešno podjetje s 500 zaposlenimi, to me ne motivira in si tega ne želim. S svojim življenjem sem precej zadovoljen, tako da bom ohranjal to pot. Ko si mlajši, enačiš svoj uspeh z denarjem, ki si ga zaslužil, ko odrasteš, pa vidiš, da ni vse v tem." In kaj je tisto, kar ga v življenju motivira? "Moja glavna motivacija je tisto, ko nekdo reče, da se nekaj ne da. To je tako, kot da bi mi vrgel kost za glodati in iščem rešitev, dokler je ne najdem," pove in dodaja, da obstaja tudi bolj osebna motivacija: "Nekaj želim pustiti za sabo."

Neja Jerebičnik



Foto: Osebni arhiv

bolj prijazen človek, bolj uvideven in imel sem malo več empatije. Od tega ne profitiraš samo ti, temveč tudi tvoja okolica."

V Podjetniškem inkubatorju je zaposlen od leta 2015, kjer mentorira in svetuje start up podjetnikom. Na vprašanje, katera je tista lastnost, ki bi jo moral imeti vsak dober podjetnik, torej odgovarja: "Podjetništvo je prodaja in veliko podjetnikov se prodaje otepa. Napaka. Eni bi radi razvijali izdelke, bili zaljubljeni v svoj izdelek, ampak na koncu moraš ti to prodati in kakorkoli obrneš, glavni cilj je prodaja. In za to moraš biti marsikaj pripravljen narediti, ne sme ti biti nerodno, moraš trkati po vratih." Izmed vseh nalog in dejavnosti, ki jih počne na Inkubatorju, mu je najljubši razvoj mladih podjetij. "Ko nekdo pride z idejo, da bi rad delal neko stvar, pa še ne ve, kaj točni in kako. Najlepše

gre blazno na živce, je, da vsi mislijo, da jim bo nekdo ukradel idejo. Jaz jim vedno rečem, da jim dam pet svojih poslovnih idej, in če je tako preprosto, naj jih poskusi uresničiti. Tako kot ne bodo oni drugemu ukradli, tudi nihče drug ne bo njim. Zaradi tega strahu se namreč zgodi, da ne storijo ničesar. Tisto skrivnost tišči pri sebi, jo pilijo in premetavajo v svoji garaži, nič pa se ne zgodi," pove Mladenovič. Druga lastnost slovenskih podjetnikov pa je, da ne želijo deliti stvari. "V Nemčiji ima pet podjetnikov skupen prostor in skupne stroje, na katere delajo vsi. Pri nas ni možnosti, obstaja namreč miselnost, da nihče ne bo uporabljal njihovega stroja, ker ga bo zagotovo uničil. Zato pa imamo v Sloveniji največ traktorjev na prebivalca na svetu. Ampak na ta način se zgublja ogromno denarja," nadaljuje. So pa tudi pozitivne lastnosti. Kot ocenjuje Mladenovič,

Alkimija izkušenj

Bend Move Mental je nastal leta 2018, ko sta pianist Tibor Burai in bobnar Primož Velikonja k sodelovanju povabila pevko in avtorico besedil Urško Baković. Sicer je trojica sodelovala že v okviru t. i. Urška Baković trio, kjer so glasbeniki predvsem poustvarjali dela. Ker jih je vse bolj vleklo v ustvarjanje avtorske glasbe, so sčasoma začeli razmišljati o ustanovitvi glasbene zasedbe, ki bi ustvarjala in izvajala lastno glasbo. V 2019 se je bendu priključil tudi basist Dejan Hudoklin, ki je prinesel svežo kreativno energijo in s tem pomagal pri nastanku številnih pesmi. "V splošnem bi lahko rekli, da je razlog v ozadju nastanka benda Move Mental neka skupinska težnja po izražanju skozi glasbo, besedila in aranžmaje," so omenjeni glasbeniki opisali svojo zasedbo. 17. oktobra je izšel njihov prvi album z naslovom Steps, ki so ga posneli v studiu Beartracks Recordings.

Pravijo, da je album zorel kar nekaj časa. Njihove prve skladbe so nastajale že v letih 2017 in 2018, najstarejše pa segajo še v prejšnje stoletje, a so bile z besedili opremljene med letoma 2018 in 2020. Za besedila pri vseh skladbah, z izjemo dveh, pri katerih je nadgradila nekaj obstoječih idej drugih avtorjev, je poskrbela Urška. Izvorne ideje za glasbo je prispeval Tibor. "Proces je običajno potekal tako, da je Tibor poslal osnutek glasbene teme, s Primožem sta potem uredila celotni ritmično-melodični del, potem pa so vsi člani na vaji oblikovali končno aranžmajsko različico," so opisali potek nastajanja albuma.

"Zame je Steps zelo izpoveden album, album spoznavanj in refleksije. Rekla bi, da poziva k ozaveščanju človeškega doživljanja, k posluhu in empatiji ter k uživanju v dobri kavi," je njihov prvenec opisala Urška. Kot dodaja Primož, je plošča pečat na časovni premici ustvarjanja, odraža pozitivno vzdušje in izjemen preplet različnih karakterjev, čustev in dojemanja glasbe. Tibor pa je album opisal z naslednjimi besedami: "Glasba za izbrano občinstvo, katere navdih so življenjski dogodki." Album je v angleščini, kot pravi Urška, pesmi na njem diha z angleškim jezikom. "Rada pišem tako v angleščini kot v slovenščini. Oboje je namreč svojevrsten izziv. Zanimivo pri tem pa je, da večinoma že na začetku začutim, v katerem jeziku bi pesem najbolje zaživel. Sicer pa se ne obremenjujem toliko z jezikom. Zaupam načelu, da kar 'pride' na naraven in neprisiljen način, je tiso prav," je še pojasnila.

"Pri albumu mi najbolj ugaja dejstvo, da je vsa glasba avtorska, kar nas takoj približa poslušalcem. Zdi se

mi, da je na tak način vse, kar želimo sporočiti, sporočeno zelo osebno, neposredno," kot najboljšo karakteristiko albuma izpostavlja Urška, njej posebej ljuba pesem pa je Love My Soul. "Pri tej sem si vzela nekoliko več svobode tudi pri melodiji glasu. Besedilo je prišlo samo od sebe, naravno, skorajda brez napa. Pesem pa je zame izjemna tudi zaradi gosta na saksofonu – Tadeja Tomšiča," je dejala. Kot pojasnjuje Primož, je album posnet v živo, kar se odraža tako na energetskem kot organskem



Foto: Matej Grginič

odtisu. Je točno tak, kot so ga takrat občutili, in to mu daje svojevrstno iskrenost," posebej pa ne izpostavlja nobene pesmi, saj pravi, da je vsaka zgodba zase in na ta način tudi vpliva na razpoloženje in izbor. Tibor navaja, da ima vsaka pesem svojo zgodbo, a če bi moral izbrati eno, bi izbral Mind In Love, ker ima globoko zgodbo za sabo in obstaja že dobrih 10 let. Sicer pa je zanj najboljša lastnost albuma ta, da je glasba originalna in prepoznavna. Tudi Dejanu je izredno pri srcu Love my Soul: "Spomnim se, ko sem samo slišal osnutke komada, ki ga je Tibor prinesel na vaje, me je takoj sezulo in sem razmišljal samo o tem, iz katerega vesolja je pobegnil." Sicer pa kot najboljšše karakteristike albuma izpostavlja 'tightgroove', čudovite harmonije in lirčna besedila.

Kot pravi Urška, je pri ustvarjanju sledila navdihu, ki jo nekako vodi ves čas. "To so povsem vsakdanje reči, odnosi in izkušnje. Poskušala sem iti prek površine in bolj globinsko – v doživljanje sreče, žalosti in ljubezni. Torej v alkimijo izkušenj, ki jih doživljamo pogosto, a nanje morda nismo tako pozorni. Ko ustvarjam in sem za to resnično razpoložena, padem v nekakšen 'flow'. Takrat je raven moje energije nepomembna – čeprav sem utrujena, sem sposobna pri papirju, svinčniku in kitari sedeti več ur. No,

pandemija je bila zame izziv, ki mi je zelo odprl oči. To je bil čas, v katerem sem se še bolj povezala z vizijo, kaj si pri ustvarjanju želim in česa absolutno nočem. Intenzivno, a zelo poučno. Z vidika količine ustvarjanja pa je pandemija bila zame plodna. Pri Tiborju pa je navdih prihajal sam, odvisno od življenjske situacije: "Nobena od pesmi ni namensko narejena. Nikoli se nismo usedli in si rekli, da bomo naredili pesem."

"Med navdihujočimi dogodki, ki so še bolj podžgali mojo motivacijo za

malo 'jammati' čez osnovne okvirje komada. Poskušali smo in poskušali, vendar to ni bil naš dan, zato smo sklenili pesem postaviti na hladno. Ko smo čez približno dva meseca ponovno poslušali zavržene posnetke, smo se pri zgoraj omenjenem komadu samo spogledali: "Kaj za vraga pa to počne v košu za smeti?"

Album je dostopen na praktično vseh platformah – Spotify, Deezer, YouTube Music, TIDAL, Apple Music, načrtovano predstavitev albuma pa so morali zaradi zdravstvenih

ustvarjanje, bi izpostavila džezovski festival v Novem Sadu in nastop na dogodku Fjužn Granata v Ljubljani. Gre za dva večera, ki ju resnično težko opišem z besedami. Šlo je za pristno povezavo s poslušalci, ki nas v večini sploh niso poznali. Ta občutek vzajemnega zaupanja in ranljivosti ... Privoščim ga vsakemu glasbeniku," je dogodka, ki so ji ostali najbolj v spominu, opisala Urška. Pod njen odgovor se podpisuje tudi Primož, ki je poudaril še sodelovanje s Tokacem, ki je napisal slovensko besedilo za skladbo Tied Heart in ga posnel. Napovedal je še, da bo pesem v kratkem tudi na radijskih valovih. Snemanje pesmi Tied Heart je ostalo najbolj v spominu tudi Tiborju, Dejan pa izpostavlja drugo anekdoto: "Spomnim se, ko smo snemali v studiu Craving. Pesem ni bila čisto izdelana, zato smo bili prisiljeni

razlogov odpovedati. Tudi sami album žanrsko težko opredelijo, gre za zlitino džeza, soula, r'n'b-ja, k posluhu vabijo vse: "Mislimo, da vsak lahko najde nekaj zase in se poistoveti z izkušnjo." Ne skrivajo pa, da ciljajo tudi na tuje poslušalce.

"Mene je trenutna situacija naučila, da si ne zastavljam v kamen zapisanih načrtov glede prihodnosti, zato se nameravam prepustiti toku. Ustvarjanje absolutno teče, ideje švigajo, peresa se vihtijo. Želim si, da bi bilo tako tudi v prihodnje," je pojasnila Urška, Tibor pa dodaja, da trenutno ciljajo na to, da bi album čim več promovirali, in to po vsem svetu. "Upam, da nam uspe sestaviti in izdati še mnogo albumov, ki bodo nasprotovali zakonom fizike, zlasti gravitacijskemu pospešku črne luknje," zaključuje Dejan.

Neja Jerebičnik

HUD-PA®KET
PARKETARSTVO IN MALA HIŠNA POPRAVILA

GREGOR HUDOBIVNIK s.p.
Bršljanova pot 4 1330 Kočevje
gsm 031 653 361 e hud.parket@gmail.com

Izjemno uspešna sezona Campa Jezero Kočevsko



Tudi letos je imel Camp Jezero Kočevsko izjemno uspešno sezono, saj smo v primerjavi z letom 2020 zabeležili skoraj 80-odstotno povečanje prenočitev, v primerjavi z letom 2019 pa se je število prenočitev povečalo kar za 186 odstotkov.

Dober obisk smo letos zabeležili na območju celotne destinacije Kočevsko, gostje pa so bili še posebej naklonjeni kampiranju, ki v zadnjih letih postaja vse bolj priljubljeno. Camp Jezero Kočevsko ostaja prva izbira gostov, ki v Kočevju iščejo aktiven oddih v objemu neokrnjene narave, saj je v njegovi neposredni bližini Kočevsko jezero, ponuja pa tudi odlično izhodišče za izlete po bližnji okolici.

V letošnji sezoni, ki smo jo v kampu začeli z majem (mesec dni pozneje kot običajno), smo tako zabeležili 5.217 prenočitev. V letu 2020 je bilo prenočitev 2.920, v letu 2019 pa 1.820.

Največ gostov je v kampu ostalo med 1 in 4 nočmi (90 odstotkov), prevladovali pa so gostje v starostnih skupinah 26 do 40 let (33 odstotkov) in 41 do 60 let (29 odstotkov).

Domači gosti so skupno ustvarili 3.177 prenočitev, kar predstavlja 61



Camp Jezero Kočevsko je ena od najbolj priljubljenih namestitvenih kapacitet pri nas.
Foto: Vasja Marinč

odstotkov vseh prenočitev letošnje sezone. Eden izmed razlogov za večji obisk domačih gostov je bilo tudi letos dejstvo, da so Slovenci dopustovali doma in ob tem izkoristili možnost za koriščenje turističnih bonov in bonov 21. Gostje, ki so v kampu za plačilo prenočitev unovčili bone, so ustvarili nekaj manj kot 38 odstotkov prihodkov.

V primerjavi z minulim letom je letos kamp ponovno obiskalo tudi več tujih gostov. Lani so tujci predstavljali 13,5 odstotka vseh prenočitev, letos

pa je bil ta delež že 39-odstotni, še vedno pa manjši kot v letu 2019, ko je bil delež tujih prenočitev 60-odstoten. Tuje goste smo zabeležili iz 25 različnih držav, od tega je bilo največ gostov iz Nemčije (42 odstotkov) in Nizozemske (19 odstotkov), veliko gostov pa smo imeli tudi iz Italije, Švice, Avstrije, Belgije, Španije in Velike Britanije. Manjši obisk tujih gostov je tudi v letošnji sezoni vsekakor povezan s potovalnimi in drugimi omejitvami ter negotovostjo v pove-

zavi s koronavirusom.

V letošnji sezoni je bil vzpostavljen tudi nov režim ribolova na Kočevskem jezeru. Okoli jezera je bilo vzpostavljenih in označenih 14 točk, na katerih je bil, s predhodno obvezno registracijo na recepciji kampa, možen ribolov. Nekaj prenočitev domačih in tujih gostov je bilo zabeleženih tudi tukaj.

Letos smo v Občini Kočevje med glavno turistično sezono (junij, julij, avgust in september) skupaj zabeležili kar 21.725* prenočitev domačih in tujih gostov (*navedeni podatek je začasno število, saj Statistični urad RS končne številke objavi 55. dan po referenčnem mesecu). V tem času so domači gostje ustvarili 17.045 prenočitev, tuji pa 4.680 prenočitev. V destinaciji Kočevsko je bilo v tem obdobju po začnih podatkih zabeleženih 27.233 prenočitev (pri tem je treba poudariti, da Statistični urad Republike Slovenije podatkov za Osilnico na svoji spletni strani ne objavlja, torej je število opravljenih prenočitev znotraj celotne destinacije še znatno večje).

Nadija Kolmanič in Barbara Malnar

Letos obdarujmo lokalno

V Občini Kočevje vas pričakujejo že štirje turistično-informacijski centri, kamor lahko kadarkoli zavijete po informacije o destinaciji Kočevsko, v njih pa lahko skozi vse leto in zlasti v prazničnem času poiščete tudi številne ideje za obdarovanje z domačimi izdelki lokalnih rokodelcev in obrtnikov.

Obdarovanje ima pomembno obredno vlogo, saj posameznike povezuje ter spodbuja vzpostavljanje, grajenje in ohranjanje vezi ter medsebojnih odnosov. Z obdarovanjem bližnjim izkazujemo hvaležnost, spoštovanje in zaupanje, saj darila nosijo tudi visoko simbolno in čustveno vrednost.

Kot vsako leto smo v Zavodu Kočevsko tudi tokrat pripravili nekaj zanimivih idej in paketov za obdarovanja, ki bodo obdarovance spominjali na

našo destinacijo. Poleg spominkov s potiskom Kočevsko in simboli naše destinacije (nahrbtniki, nakupovalne torbe, skodelice, bidoni, ovratni šali, brisače in svinčniki) imamo v ponudbi tudi številne izdelke lokalnih podjetnikov.

Kočevsko slovi kot dežela medvedov, zato ne preseneča, da našo destinacijo številni obiščejo zato, da se podajo na nepozabno in edinstveno vodenje opazovanja medveda in drugih divjih živali, ki prebivajo v Skrivnostnem gozdu Slovenije. Podarite darilni bon za opazovanje medveda ali pa bolj zgodovinsko obarvano doživetje - ogled skrivnostnega Bunkerja Škrilj, ki v svojih tunelih 80 metrov pod zemljo skriva številne zgodbe.

Družina Kobola je že dolga leta poznana po svojih unikatnih izdelkih iz lesa. Morda so še vedno najbolj pre-

poznani po izdelavi majhnih in velikih medvedov iz različnih vrst lesa, poleg tega pa imajo v ponudbi tudi rezalne in servirne deske, 'nečke' (večnamenske posodice) ter druge unikate.

Skozi vse leto lahko v naši ponudbi lokalnih daril najdete Kočevski gozdni med, ki ima zaščiteno označbo porekla. Med je energijsko bogato hranilo, ki je v hladnejših mesecih nepogrešljiv dodatek v prehrani.

Ljubitelje piva bo razveselil trojček piv lokalne družinske Pivovarne MATT, ki za svoja piva uporablja le najboljše sestavine, njihovi hmeljevi zvarci pa so poimenovani po lokalnih znamenitostih. Za še bolj popolno doživetje lahko rezervirate tudi doživetje degustacije v Pivovarni MATT ali pa se za en dan prelevite v pivovarja in se preizkusite v izdelavi piva po svojem okusu.



Letos za obdarovanje izberite lokalne izdelke.
Foto: arhiv Zavoda Kočevsko

Bogat izbor daril lahko preverite v Hostlu Bearlog, Turističnem kompleksu Jezero, Turistično informacijskem centru Železniška postaja Kočevje in Turistično informacijskem centru Kočevska Reka. Skupaj z nami izkažite podporo lokalnim obrtnikom in poskrbite, da bodo letošnja praznična darila domača in prežeta z edinstvenostjo destinacije Kočevsko.

Nadija Kolmanič

Obvestilo uporabnikom sistema KOLU

Vse uporabnike sistema mestnih koles KOLU obveščamo, da smo zaradi prihajajoče zime, v začetku meseca novembra, kolesa odstranili s postaj za izposajo. Kolesa pred vsako zi-

mo začasno odstranimo, opravimo vzdrževalna in servisna dela ter jih pospravimo, saj dolgotrajna izpostavljenost nizkim temperaturam lahko vpliva na njihovo delovanje ter posle-

dično tudi na varnost uporabe. Kolesa bodo za izposajo ponovno na voljo v spomladanskem času, uporabnike pa bomo o tem pravočasno obvestili.

Hvala za razumevanje in hvala, ker z uporabo koles iz sistema KOLU in kolesarjenjem prispevate k trajnostni mobilnosti na Kočevskem!

Nadija Kolmanič

KCK NAPOVEDUJE - DECEMBER



SYUNKLA

KONCERT
Petek | 10. 12. | 21.00

N

Praznujmo z

Nino Pušlar

Petek | 17. 12. | 19.00

**DRUŠTVO
KOČEVSKIH
GLASBENIKOV**

DKG

DKG KOMPILACIJA - KONCERT
Sobota | 25. 12. | 21.00

SIDDHARTA

Sreda | 29. 12. | 21.00

KINO KINO KINO KINO

PETEK, 3. DECEMBER, 16.30

Animirani, sinhronizirano

LUKA

LUCA

PETEK, 3. DECEMBER, 19.00

Kriminalna drama

HIŠA GUCCI

HOUSE OF GUCCI

SOBOTA, 4. DECEMBER, 16.30

Animirana komedija, sinhronizirano

VRABČEK RICHARD

RICHARD THE STORK

SOBOTA, 4. DECEMBER, 19.00

Drama

KRALJ RICHARD

KING RICHARD

NEDELJA, 5. DECEMBER, 16.30

Komična akcija

IZGANJALCI DUHOV: ZAPUŠČINA

GHOSTBUSTERS: AFTERLIFE

NEDELJA, 5. DECEMBER, 19.00

Znanstveno-fantastična pustolovščina

DUNE: PEŠČENI PLANET

DUNE

SOBOTA, 11. DECEMBER, 16.30

Animirani, sinhronizirano

ZAPOJ 2

SING 2

SOBOTA, 11. DECEMBER, 19.00

Komična drama

DESET V POL

DESET U POLA

NEDELJA, 12. DECEMBER, 16.30

Animirani, sinhronizirano

ZAPOJ 2

SING 2

NEDELJA, 12. DECEMBER, 19.00

Glasbena komična drama

ALINE, MOČ LJUBEZNI

ALINE, THE POWER OF LOVE

ČETRTEK, 16. DECEMBER, 19.00

Drama

PANJ

ZGJOI

ART KINO PROGRAM

SOBOTA, 18. DECEMBER, 16.30

Animirani, sinhronizirano

ZAPOJ 2

SING 2

SOBOTA, 18. DECEMBER, 19.00

Znanstvenofantastična akcija

SPIDER MAN: NI POTI DOMOV

SPIDER MAN: NO WAY HOME

NEDELJA, 19. DECEMBER, 16.30

Animirani, sinhronizirano

ZAPOJ 2

SING 2

NEDELJA, 19. DECEMBER, 19.00

Kriminalni muzikal

ZGODBA Z ZAHODNE STRANI

WEST SIDE STORY

NEDELJA, 26. DECEMBER, 16.30

Družinski

VOLK IN LEV (PODNAPISI)

THE WOLF AND THE LION

NEDELJA, 26. DECEMBER, 19.00

Znanstveno-fantastični

MATRICA: OBUDITEV

THE MATRIX RESURRECTIONS

PONEDELJEK, 27. DECEMBER, 11.00

Animirana družinska avantura, sinhronizirano

KAPITAN SABLJEZOBI IN ČAROBNI

DIAMANT

KAPTEIN SABELTANN OG DEN MAGISKE DIAMANT

POČITNIŠKA MATINEJA

TOREK, 28. DECEMBER, 11.00

Družinski, fantazijski

POZABLJENI BOŽIČ (PODNAPISI) 9+

SNEKKER ANDERSEN OG DEN VESLE BYGDA SOM GLØMTE AT DET VAR JUL

POČITNIŠKA MATINEJA

SREDA, 29. DECEMBER, 11.00

Animirani, sinhronizirano

ZAPOJ 2

SING 2

POČITNIŠKA MATINEJA

ČETRTEK, 30. DECEMBER, 11.00

Družinski

VOLK IN LEV (PODNAPISI) 8+

THE WOLF AND THE LION

POČITNIŠKA MATINEJA

ČETRTEK, 30. DECEMBER, 19.00

Drama

DRIVE MY CAR

DORAIBU MAI KĀ

ART KINO PROGRAM

PETEK, 31. DECEMBER, 11.00

Animirana komična pustolovščina

LUIS IN VESOLJČKI

LUIS AND THE ALIENS

POČITNIŠKA MATINEJA

PETEK, 31. DECEMBER, 16.30

Animirani, sinhronizirano

ZAPOJ 2

SING 2

Kino KCK si pridržuje pravico, do spremembe programa!

Za spored obiščite našo spletno stran www.kck.si.

V primeru, da bodo razmere omogočale in bodo ukrepi sproščeni bomo načrtovane dogodke v decembru izvedli. Za vse informacije v povezavi s tem spremljajte našo spletno stran www.kck.si in družbeni omrežji:



@kckkocevje



@kulturnicenterkocevje

Na sledi perspektivnim kočevskim podjetjem

Podjetniški inkubator Kočevje je v sodelovanju z Občino Kočevje v iskanju perspektivnih mladih podjetij in podjetniških idej, ki bodo prejeli nagrado ZLATA ŠAPA 2021. Nagradni sklad znaša kar 16.000 EUR. V času, ko to berete, že poteka napeto tekmovanje med podjetniki.

Podjetniška pot je včasih spolzka, nepredvidljiva, umazana in blatna. Za uspeh je pomembno vklopiti pogon 4 x 4 in odpeljati s polno paro naprej. Tudi zelo inovativna in perspektivna start up podjetja se včasih težko znajdejo v tem in hitro zdrsejo na 'bankino'. To je bil razlog, da smo oblikovali program štirih usposabljanj – Inkubatorjev 4x4. V sklopu tega prijavljene posameznike in ekipe v novembru opremljamo s pravimi podjetniškimi veščinami in jim pomagamo oblikovati premišljeno poslovno idejo z jasnimi cilji.

Na štirih podjetniških delavnicah smo se dotaknili najpomembnejših področij vsakega start up podjetja ali podjetnika. Oblikovanje poslovnega modela, ki ima rep in glavo, se sliši preprosto. Žal pa večina podjetnikov te domače naloge ne opravi. To jih pozneje lahko 'stane' en kup skrbi, časa in denarja. Za poslovnim modelom je čas za definiranje kupca. Ne le demografsko, temveč globlje. Želimo spoznati njihove vrednote, želje, strahove ter tisto, kar jih spodbudi k nakupu. Ko smo to obkljukali, so na vrsti finance. Pa ne za računovodje. Tiste finance, ki bodo poskrbele, da bo naše poslovanje rentabilno in bomo lahko vlagali v razvoj podjetja. Ne boste verjeli, da večina (tudi zrelih podjetij) svoje celotne finance vodi čez palec. Na koncu pa sledi bistvo vsega – prodajni nagovor oziroma 'pitch'. Kako bomo v le nekaj minutah

povedali vse, da bo v našo perspektivno poslovno idejo verjel sleherni posameznik. Težka naloga, res. A vredna vsakega truda.

tečaja na sledi tistim najbolj perspektivnim, ki se odzivajo na potrebe trga, so transparentni in vztrajni. Z njimi kot inkubator dihamo, jim ponudimo

prepričali, bodo bogatejši za video predstavitev svoje ideje. Vse to popolnoma brezplačno!

Verjetno se zdaj že sprašujete, kakšne nagrade lahko pričakujejo najboljši. Za nagrado start up podjetnik sta razpisani dve nagradi, in sicer denarna nagrada v bruto znesku 3.000 EUR + mentorstvo in ekspertno svetovanje v skupni vrednosti do 5.000 EUR za prvo mesto ter denarna nagrada v bruto znesku 1.000 EUR + mentorstvo in ekspertno svetovanje v skupni vrednosti do 4.000 € za drugo mesto. Za nagrado potencialni podjetnik pa je razpisana denarna nagrada po vavčerskem sistemu v bruto znesku 1.000 EUR + mentorstvo v vrednosti do 2.000 EUR. Ni slabo za začetnike, ki so ves čas na preži za finančno podporo, da razširijo svoje poslovanje.

Finalni izbor perspektivnih mladih podjetij in poslovnih idej v občini Kočevje, kjer bomo podelili nagrade ZLATA ŠAPA 2021, bo predvidoma med 13. in 16. decembrom 2021. Če ga ne želite zamuditi, spremljajte Facebook stran Podjetniškega inkubatorja Kočevje.

Nagradni natečaj ZLATA ŠAPA 2021 se odvija v okviru operacije SIO-KOCEVJE-2020-22, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, denarne nagrade pa sofinancira Občina Kočevje.

Sara Krivdić Oražem



Foto: Nina Palčič

Pogumni posamezniki in mlada podjetja so tako na lovu za nagradami in novimi veščinami. Na drugi strani pa smo organizatorji nagradnega na-

tisto, kar potrebujejo, in pustimo, da se dokažejo. Na zadnji delavnici 'pitchanja' sledi nastop pred strokovno komisijo. Tistih pet, ki nas bodo

Kaj v življenjepis ne spada?

Da, prav ste prebrali, ne spada. Vanj ne smemo natlačiti vsega, kar nam pade na pamet. Zato je dobro poznati nekaj smernic glede tega, kaj tja spada. Delodajalci branjo življenjepisa posameznega kandidata v povprečju namenijo pičlih 6 sekund. Zelo malo časa, da pritegnemo njihovo pozornost.

Spremno pismo naj tudi ne bo predolgo, poudarite svoje prednosti in izpostavite lastnosti, ki so iskane v razpisu. Bodite jasni in jedrnat. Takoj naj bo razvidno, kdo ste in kaj hočete. Vaš cilj je, da delodajalec prebere vaš življenjepiš. Čas, namenjen pregledu celotne prijave, v povprečju zajema le 30 sekund, zato ne smemo izgubljati časa.

Led je razbit. Bili ste dovolj zanimivi in informativni, da so vas povabili na razgovor. Zdaj pa morate pokazati, da ste ustrezeni kandidat. Kako se pripraviti na razgovor in poiskati zlato sredino?



Svetovalke LU Kočevje: Jerneja Petek, Andreja Vlašič Bižal in Sonja Hribar. • Foto: arhiv LU

Kje/kako pridobiti izobrazbo, dokončati izobraževanje, pridobiti

računalniška znanja, se naučiti tujega jezika ali pridobiti znanje, spretnosti

in veščine za opravljanje poklica? Prihranite čas in se seznanite z aktualno ponudbo izobraževanja in učenja na enem mestu. Skupaj pregledamo razpisane programe, pogoje za vpis in načine financiranja. Če ustreznega izobraževanja ne najdemo v lokalnem okolju, iščemo možnosti v izobraževalnih središčih, ki mejijo na našo regijo. Veliko izobraževanj poteka tudi na daljavo.

Kako se učiti? Čudežne formule ni. Obstaja pa veliko nasvetov in trikov za uspešnejše učenje. Metod in pristopov je veliko. Kateri ustrezajo vam, ugotovimo skupaj.

Takšne in drugačne usmeritve, informacije in podporo najdete v Svetovalnem središču na Ljudski univerzi Kočevje. Se vidimo!

Storitev financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in je za uporabnike brezplačna.

Sonja Hribar

Pomagam prvi

Dijaki Gimnazije in srednje šole Kočevje, ki smo člani ekipe Pomagam prvi, smo v sklopu obveznih izbirnih vsebin, v soboto, 16. oktobra, obeleževali svetovni dan oživljanja. To je dan, ko poteka največja promocija oživljanja na svetovni ravni, saj skupaj stopijo vse organizacije, ki se ukvarjajo z ozaveščanjem o pomenu znanja temeljnih postopkov oživljanja. S pomočjo Rdečega križa Kočevje in pod mentorstvom Karin Kočevar ter Marjete Gregorčič Markovič, smo v Kočevju in Ribnici izvedli osnovne predstavitve prve pomoči (temeljne postopke oživljanja in položaj nezvestnega). Predstavitve so potekale v sklopu dogodka Slovenija oživlja 2021. Organizator dogodka je Zveza študentov medicine Slovenije, kot partnerja pa se projektu pridružujeta Slovenski reanimacijski svet, ki je glavni strokovni posvetovalni organ, ter Rdeči križ Slovenije z območnimi združenji Rdečega križa Slovenije. Kot člani ekipe Pomagam prvi se zavedamo, kako pomembno je poznati osnove prve pomoči, saj lahko s tem pomagamo človeku in ga ne nazadnje tudi rešimo.



Foto: arhiv GSŠK

V ekipi Pomagam prvi sodeluje 18 dijakov iz vseh letnikov. Ker smo predstavljali na dveh lokacijah, smo bili razdeljeni na dve skupini. Prva je osnove prve pomoči predstavljala v četrtek, 14. oktobra, na tržnici v Kočevju, druga pa v soboto, 16. oktobra, v Ribnici. Na dogodku smo udeležencem razložili in predstavili osnove oživljanja in uporabo avtomatskega defibrilatorja (AED). Ljudi smo povprašali o lokaciji avtomatskega defibrilatorja v njihovem kraju in nad odgovori smo bili precej presenečeni, saj številni lokacije niso poznali. Zahvaljujoč naši delavnici so vedeli, kje je AED in kako se uporablja. Nekateri udeleženci so bili bolj zadržani, drugi pa so se prepustili našemu mentorstvu in se tudi sami preizkusili v temeljnih postopkih oživljanja ter se tako prepričali o svojem znanju.

Izkušnja se nam je zdela zanimiva, ker smo lahko svoje znanje predali tudi preostalim, in bi jo zagotovo ponovili. Veseli bi bili, če bi lahko pomagali tudi pri kakšnem drugem projektu v svojem lokalnem okolju.

Nuša Veselič in Ela Šalehar, 3. b

PREVERITE
MOŽNOST
DO **100 %**
OBČINSKE
SUBVENCIJE

ZA SAMOSTOJNO
IN BREZSKRBN
BIVANJE V DOMAČEM
OKOLJU.

E-OSKRBA ZA VARNO BIVANJE DOMA

24-urna varnost s preprostim klicem na pomoč v primeru padca in slabosti.

E-oskrbo enostavno naročite s klicem na številko **080 8000** ali obiščite prodajno mesto Telekoma Slovenije.

TelekomSlovenije

telekom.si/e-oskrba

* Uporabnikom svetujemo, da preverijo, ali njihova občina sodeluje v projektu Varni in povezani na domu ter tako zagotavlja delno ali celotno subvencioniranje storitve E-oskrba, s čimer je storitev za uporabnike lahko celo brezplačna. Za več informacij o ponudbi obiščite www.telekom.si, prodajno mesto Telekoma Slovenije ali pokličite 080 8000. Telekom Slovenije, d.d., Ljubljana

Barvita jesen na OŠ Stara Cerkev

Hladni jesenski dnevi nas opozarjajo, da smo že dobra dva meseca v šolskih klopeh. Letošnja situacija glede covid-19 ni najboljša, a smo vseeno z upoštevanjem vseh napotkov Ministrstva za šolstvo in šport le lahko začeli izvajati interesne dejavnosti, ki so bile lani odsvetovane. Učenci razredne stopnje so izvedli tudi ekskurzije, tako so učenci 1., 2. in 3. razreda obiskali živalski vrt, 4. in 5. razredi pa Postojnsko jamo.

Konec septembra smo na stavbo OŠ Stara Cerkev postavili spominsko ploščo ob 120. obletnici organiziranega čebelarstva na Kočevskem. Dopolanski dogodek so s svojimi nastopi popestrili tudi učenci osnovne šole gostiteljice.

Oktober se je začel s tradicionalnim Tednom otroka, z osrednjim vodilom Razigran uživaj dan!. Poslanico v obliki stripa sta pripravila Boštjan Gorenc Pižama in Jaka Vukotič, s katerim otrokom sporočata, da je igra v življenju pomembna, saj ti pomaga razvijati domišljijo, sklepati prijateljstva, krepiti telo, z njo smo igrivi, sproščeni in za kratek čas brez skrbi. Tako smo se v tem tednu učenci pridružili akciji ZPMS



Foto: Jasmina Arko

Razigrani koraki in hodili na sprehode, na katerih smo si beležili korake, se pogovarjali o kakovostnem preživljanju prostega časa, v zgornji avli pripravili razstavo svojih plišastih igrač, vsak dan med glavnim odmorom poslušali glasbo, v ponedeljek, 4. oktobra, pa smo 3. šolsko uro prisluhnili oddaji na šolskem radiu

Štorklja ob tednu otroka. Z barvanjem in rezanjem nogavičk smo sodelovali na natečaju Mala pozorna nogavička. Deset minut prve šolske ure je bilo namenjenih branju, saj je oktober mesec skupnega branja. V sodelovanju z Društvom gibanje za življenje smo obeležili Teden za življenje z naslovom Z veseljem do

življenja skrbimo drug za drugega. Na naši šoli smo v ta namen spodbujali medvrstniško pomoč. V sodelovanju z Rdečim križem Kočevje smo v okviru Drobtnice prodali 120 štruc kruha in denar varno spravili v šolski sklad. Prireditev Pozdrav otrokom je bila tudi letos v e-obliki. Naša šola je prispevala poskočni plesni pesmi Mladinskega pevskega zbora Zemlja pleše ter Kekčevo pesem v izvedbi Otroškega pevskega zbora ter deklamaciji učenek.

V zgornji avli šole je šolska skupnost pripravila razstavo ob dnevi evropske kulturne dediščine in tednu kulturne dediščine. Letošnja tema je bila kulinarika, tako da so si učenci lahko ogledali predmete, ki so jih naše babice in dedki uporabljali pri pripravi hrane, in tekstilne izdelke, ki so nekoč spadali v kuhinje. Učitelji smo s profesionalnim reševalcem Primožem Velikonjo ponovili veščine oživljanja, saj je 16. oktober svetovni dan oživljanja in le pravočasno ukrepanje rešuje življenja.

Krompirjeve počitnice so že mimo, zato se bodo učenci že kmalu veselili novoletnih.

Jasmina Arko

»Čarobnost knjige«

"Verjamem v čarovnijo, ki se lahko zgodi, ko beremo dobro knjigo." (J. K. Rowling)

Na OŠ Ljuba Šercerja se zavedamo, da ima branje v otroštvu velik pomen, zato izvajamo razne bralne projekte. Na svetovni dan knjige, to je 23. aprila 2021, smo začeli projekt Čarobnost knjige in z njim nadaljevali v septembru in oktobru letošnje šolsko leto. S projektom smo spodbujali branje in bralno pismenost ter uživanje v skupnem branju in poslušanju. Tako smo razvijali ustvarjalnost in domišljijo, spodbujali strpnost in sprejemanje drugačnosti, v dejavnosti šole smo vključili tudi starše ter sodelovali z lokalnim okoljem.

Učenci so z učitelji veliko brali, se o prebranih vsebinah pogovarjali in poustvarjali, organizirali smo razna srečanja ob knjigah v šolski knjižnici in poudarek namenili delu z neznanimi besedili. Učence smo za branje poskušali motivirati tudi z izborom primernih in zanimivih knjižnih gradiv. K sodelovanju smo povabili tudi starše, ki imajo predvsem v prvi triadi veliko vlogo pri razvijanju pozitivnega odnosa do branja. Nastali so razni likovni in literarni izdelki, ki so jih učenci prinesli v šolo.

Projekt smo zaključili 8. oktobra z dvema dogodkoma. Dopoldne je na



Foto: Maša Luteršmit

šoli potekal istoimenski kulturni dan, k sodelovanju pa smo povabili dve kočevski ustvarjalki. Andreja Likar nam je skozi intervju predstavila zanimivo zgodbo o nastanku njene knjige

Zamesimo se. O tem, kako nastajajo ilustracije in kaj ji pomeni umetnost, pa nam je zaupala Beti Malinovič. V pripravljenem posnetku smo si pogledali izdelke učencev, ki so nastali

v okviru projekta Čarobnost knjige. Prebirali smo knjige različnih avtorjev iz Kočevja ter na temo prebranega poustvarjali vsebino. Vsi sodelujoči so kot spomin na kulturni dan prejeli glinena knjižna kazala.

Najlepše pa nas je čakalo zvečer – Čarobna noč knjige. Prvič smo se priključili mednarodnemu projektu Noč knjige, ko so učenci višjih razredov na šoli tudi prespali. Vodje projekta so poskrbele za prijetno bralno vzdušje v šolskih prostorih. Učenci in učiteljici so se zbrali v telovadnici ter ob soju sveč prebirali odlomke iz priporočene knjige Jaz sem Andrej. Nato so se 'spopadli' z literarnim iskanjem zaklada po šoli. Spoznali so tudi novo knjižno gradivo, kupljeno iz sredstev projekta. Po pripravi skupne večerje so nekateri učenci zaspali ob prebiranju knjig, drugi ob ogledu filma. Zjutraj so si po okusnem zajtrku želeli le, da se Čarobna noč knjige prihodnje leto spet ponovi.

V okviru projekta Čarobnost knjige smo ugotovili, da je, čeprav danes na internetu dobimo skoraj vse, še vedno poseben užitek vzeti v roke knjigo in se v mislih preseliti v drug, čaroben svet.

Ob zaključku projekta se iskreno zahvaljujemo Občini Kočevje, ki je naš projekt sofinancirala.

Maša Luteršmit

O spletni varnosti

Prvi četrtek v novembru je mednarodni dan proti nasilju in ustrahovanju v šolah, ki vključuje tudi spletno ustrahovanje.

Zato smo se te pomembne tematike lotili tudi na OŠ Zbora odposlancev. Tako smo v tednu med 11. in 15. oktobrom v sodelovanju s PP Kočevje za učence od 6. do 9. razreda organizirali predavanje na temo spletne varnosti. Predavanja je vodil gospod Marjan Ferko, bila pa so v obliki polumnih srečanj z učenci. Zaradi situacije s covidom je bilo predavanje organizirano za vsak razred posebej, kar je še izboljšalo kakovost, saj so učenci lahko bolje sodelovali in se tudi lažje izpostavili.

Prvi del je bil preventivnega značaja (o posojanju vstopnih gesel, prijavljanju prek tujih naprav, o spletnih prevarah in izzivih, pa o pravo-

časnem prenehanju aktivnosti, ki se zdijo neprimerne ... in končno tudi, kam in na koga se lahko obrnejo, če se znajdejo v tovrstnih težavah).

Sledil je del, kjer so učenci izvedeli, kdaj so v spletnem okolju žrtve, kdaj pa tudi sami postanejo potencialni storilci kaznivega dejanja (deljenje neprimernih vsebin, žaljenje ipd.). Izvedeli so, kakšne so lahko posledice (tudi kazenske) neprimernega vedenja na spletu in to je bil del, ki je številne učence najbolj presenetil. Na koncu vsakega predavanja je bil čas, namenjen vprašanjem.

Za učence nižjih razredov (4. in 5.) je šolski psiholog podobno tematiko predstavil na sestanku šolske skupnosti, vendar na starosti prilagojen način.

Z opisanim smo želeli pri otrocih

doseči bolj odgovorno, premišljeno in manj naivno ravnanje na spletu, jih opozoriti na nevarnosti in seveda prikazati, kam se obrniti po pomoč, če se znajdejo v takšnih situacijah.

Ker pa je bistveno, da imajo znanje s tega področja tudi starši, bo 23. novembra sledilo še predavanje preko Zooma za starše vseh otrok naše šole. Predaval bo g. Primož Podbelšek - policist kriminalist (PU Ljubljana), ki s svojimi dolgoletnimi poklicnimi izkušnjami otrokom, mladostnikom, staršem in strokovnemu kadru v vzgojno-izobraževalnih zavodih pomaga kakovostno preprečevati in reševati situacije, ko se pojavijo težave.

Na predavanju bo šlo za pregled aktualnih družabnih omrežij in spletnih nevarnosti. Seznanili se bomo z vzorci neustreznega obnašanja otrok

na spletu in s tem povezanim medvrstniškim nasiljem. Velik poudarek pa bo seveda na ustreznem vedenju na spletu in vzgojnih prijemih, ki se lahko uporabijo, da do večjih težav sploh ne pride.

Vsako nasilje na nas pušča posledice, tudi spletno, saj je množica 'opazovalcev' tam še toliko večja, izpostavljenost pa daljša. Znan je rek Enkrat na internetu, vedno na internetu. Če k temu dodamo še razvojne značilnosti odrasčajočih otrok, je jasno, da je to tema, ki se je ne sme spregledati, saj je stisk in težav otrok že zaradi trenutne situacije dovolj.

Zato poziv: S svojimi otroki se pogovarjajte o dogajanju na spletu, zanimajte se za njihove aktivnosti, prisluhnite jim, predvsem pa bodite zgled.

Peter Gradišar

Čarovniško rajanje

V Vrtcu Kočevje se vedno trudimo, da otrokom popestrimo njihov vsakdan. Tako je tudi s prireditvami, načrtovanimi na ravni vrtca – ena izmed takih je prav posebno obarvana Ples duhcev in čarovničk v Vrtcu Kočevje, ki jo priredimo v poznem popoldanskem času v sodelovanju z otroki in njihovi starši. To je res posebno doživetje za otroke, a žal nam je čas epidemije zmešal štrene in tovrstno prireditev že drugo leto zapored načrtujemo samo znotraj mehurčkov – skupin.

Tako je bilo tudi v naši enoti Čebelica, pri skupini Želvice. Otroci iz skupine so nestrpnost pričakovali oktober, in to ravno zaradi čarovniško obarvane tematike. Dejavnosti, ki sva jih vzgojiteljici pripravili za otroke, so bile pester, zanimi-

ve, predvsem pa zabavne. Najprej smo izdelovali čarovniško-bučno dekoracijo, s katero smo okrasili igralnico. Izrezali smo bučno strašilo, izdelali duhce, risali risbice z določeno vsebino, raziskovali smo notranjost buče in se igrali z njenimi semeni, otroci so raziskovali in se igrali v pestrih jesensko čarovniških koticah. Vse z namenom, da bi ustvarili popolno čarovniško vzdušje v naši igralnici. Prav tako smo izdelali lepljive pajke iz servirnih krožnikov, otroci pa so se spremenili v pajke in spletni lepljivo mrežo. Da je bilo res vse opremljeno z duhci in čarovnicami, sva vzgojiteljici vrata igralnice spremenili v mumijo z napisom: "Ali si upaš vstopiti?" Presenečenj pa še kar ni bilo konec, vzgojiteljici sva namreč pripravili izmišljeno



Foto: Nuša Kezele

dramatizacijo z naslovom Otroške vra-golije. V glavnih vlogah so bile čarovnice, ki so poskrbele, da se je iz otroških ust slišal iskren smeh. Za piko na i smo to naše strašno druženje zaključili s čarovniškim dnevom v vrtcu, saj so otroci prišli v vrtec našemljeni v različne kostume – prihajali so duhci, male nasme-

jane čarovnice, na vratih igralnice pa sta jih pričakali dve prijazni čarovnici, ki sta jim poslikali male obrazke. Pripravili sva jim tudi čaroben napitek iz metinega sirupa ter omamna sadno-sladkorna nabodala, duhce iz smetane in čokoladne pajke. O, to je bilo pa res nekaj za otroške oči, z veseljem so poizkusili prav vsak čarovniški zvarok, pripravljen izpod pridnih rok čarovnic. Otrokom je bilo vse skupaj tako zelo všeč, da so čarobne zvarke poimenovali kar puhaste zverinice.

Veseli smo opazovati otroke, ki so pri vsem naštetem neizmerno uživali. Da je bilo res tako, lahko potrjujejo njihovi veseli obrazi in polni trebuščki čarobnih zvarokov, saj so še zdaj malo čokoladni okrog ust.

Nuša Kezele in Saša Rački

TRADICIONALNA KITAJSKA MASAŽA BLAŽ ABRAHAMSBERG

Vzemimo si čas za svoje dobro počutje.

- TUI NA trad. kitajska masaža
- ŠPORTNA MASAŽA
- REFLEKSNA MASAŽA (se dela na stopalih)
- ANTISTRESNA - SPROSTILNA MASAŽA
- AKUPRESURA

Informacije in naročanje: gsm 031 260 358,
Blaž Abrahamsberg s. p., Tomšičeva 13, Kočevje

DARILNI BONI

Dobite jih v
Mestni cvetličarni,
Reška cesta 10A



Vsi v mesto! Imejmo radi svoje mesto!

Mesta so neverjetna stičišča delovanja ljudi. Lahko so znana po stavbah, ulicah, rekah, parkih, hrani in pijači, glasbi, podjetjih ali ljudeh. Mesta nosimo v spominu zaradi različnih stvari, sorodnikov in prijateljev, posebnega vzdušja, doživetij, zgodovine in zgodb. Kočevje je znano po zelenem okljuku reke Rinže, cerkvi sv. Jerneja, jezeru, kočevskem gozdu, kočevskih bombicah in glasbenikih, da o zdravstvenem domu ne govorimo. Tako kot Dunaj nekateri najprej povežejo s pohanim zrezkom, drugi ob Kočevju pomislijo na kočevski med in suhe klobase. Ampak medtem ko so ustvarjali dunajske valčke, je na Dunaju tako kot danes teklo vsakdanje življenje in tisoči so že našli v mestu svoj dom, soustvarjali podobo in zgodovino mesta.

Podobno velja za Kočevje. Medtem ko voda v Rinži leno teče, mesto živimo in soustvarjamo s svojimi navadami, dejavnostmi, potrebami, življenjskim slogom, tudi odnosom do mesta in uporabo prostora vsi. Poznana nam je vloga arhitektov, komunale, prometa, kulturne dediščine in investicij, redko pa pomislimo, kako na podobo duha in razvoj mesta vplivamo prebivalci sami. Ena od posebnosti, ki smo jih zaznali v projektu Vsi v mesto! je, da so ljudje res radi doma v Kočevju, nekateri celo obžalujejo, da so v mlajših letih oklevali in so živeli drugod, preden so se ponovno vrnili v Kočevje.

Hkrati pa mladi, šolarji in srednješolci Kočevja ne idealizirajo in so kar kritični do vzdušja in dogajanja v mestu. Po eni strani je tako stališče povsem na mestu. Kdo drug, če ne mladi, bo kritičen do mesta!? Pa vendar ko razmišljamo o oživljanju mesta, si želimo, da bi se v njem počutili dobro in sprejeto vsi, tudi mladi. Kaj lahko za to storimo? Lahko poskrbimo za to, da se mladi bolj neposredno zavedo bogastva in potenciala svojega mesta in da dobijo svojo vlogo pri urejanju in soustvarjanju mesta? Začne se lahko z izobraževanjem, ki vključuje živo raziskovalno izkušnjo, in s priložnostmi za to, da mladi prevzamejo skrb za določene prostore in dejavnosti, ki si jih v mestu želijo.

Še dobro, da medtem ko letos mineva že 550 let od pridobitve mestnih pravic, že deseto leto teče tudi projekt Rad te imam Kočevska, ki ponuja možnosti za kreativno učenje o tem, kdo vse in kako je že soustvarjal Kočevje in kako se lahko s tem soočijo mladi danes. Poznati mesto in mu pripadati pomeni razumeti njegovo poreklo, ljudi, naravo in okolje, prelomnice v razvoju, zgodovinske vloge, posebnosti, dušo in telo. So stare hiše, stroji in obrti danes še upo-

rabni, lahko iz mestnih zgodb razvijemo kakšno novo, čisto svojo? Gotovo smo lahko z nekaj več vaje na mesto, ki je prestalo že veliko zgodovinskih preizkušenj, vsi ponosni in lahko skupaj verjamemo, da se bo vedno znova,

je med mladimi v resnici zelo razširjen. Zato je bil prvi del delavniškega dela usmerjen v predavanje o mestu, njegovih različnih in enakopravnih uporabnikih, v razvoj mesta ter njegovih plasti. V naslednjem koraku

vplivanju in sodelovanju, so teme, ki smo jih obravnavali.

Členjen javni prostor, kjer vsaka družbena skupina najde svojo varnost in domačnost, je obvezen za sodobni kraj bivanja. V sodelovanju s šolo



Foto: Bojan Štefanič

predvsem pa z našo soudeležbo postavilo na noge, našlo svoje priložnosti in vzdržalo preizkuse časa.

Letos je projekt RTM Kočevska prvič v program vključil tudi srednješolske in gimnazijske učitelje. Če so mladi najbolj kritični prebivalci Kočevja in se težko pomirijo s preživetimi zgodbami, je treba najti način, da jim prek zgodb iz zgodovine mesta pomagamo misliti na prihodnost in najti svojo vlogo v njej. Njihova drža in želje soustvarjajo mesto prav tako kot drža župana, gasilca in upokojencev, ki dopoldne pijejo kavo pri Medotu. Program se je dotaknil pomena mesta kot prevladujoče oblike bivanja, v kateri že danes biva največ svetovnega prebivalstva, in pomena mestnega javnega prostora, v katerem se oblikuje skupnost in dogaja vse, kar je za zdravje, povezanost in enakost skupnosti pomembno. Poudarjene so bile priložnosti, ki jih mesto ponuja za osebni razvoj, aktivacijo in participacijo posameznika, umetnost, kulturo in subkulturo, za vse subtilno in neformalno, ki se praviloma zgodi prav v odprtem javnem prostoru.

Dojemanje in razumevanje javnega prostora je pogosto soodvisno od vpetosti posameznika v lokalni kontekst - nenavezanost, mlačen ali celo odklonilen odnos do svojega kraja

smo iskali načine ustvarjanja novih struktur za zadrževanje in vpletanje mladih v vsakdanje delovanje in razvoj javnih površin mesta. Kje so že prikrajšani in kako to vpliva na njihovo uporabo prostora ter čustva do vsega lokalnega, je že dokaj jasno. Kako obračati ta pogled na lokalno, izboljšati vpletenost, graditi željo po

smo si za prihodnost zadali različne pristope za prepletanje šolskih prostorov z okolico šol in tudi širše v javni prostor mesta. Način oblikovanja prostorov, dizajn in izvedba bodo odvisni od uporabnikov samih, s ciljem aktivne participacije od začetka ideje do vzdrževanja in skrbi za izvedeno.

Tanja Štajdohar Urh, Maja Simoneti

Od smetišča do igrišča

Letošnje poletje je Občina Kočevje popestrila z javnim razpisom 'Kočevske akcije'. Pridobljena sredstva na razpisu so nam omogočila naslednji korak pri ureditvi Rožnega kotička na koncu Rožne ulice. Po končani sanaciji odlagališča odpadkov na lokaciji smo poleti s sredstvi razpisa oblikovali prostor za druženje v obliki preprostega prostora za piknik, osnovali smo igrišče za odbojko, prostor pod obstoječimi drevesi pa izkoristili za hojo po gurtini (slackline). Počasi, a vztrajno Rožni kotiček košček naše ulice, našega mesta, spreminjamo iz smetišča ulice v urejen in prijeten kotiček sredi mesta. Še več. V prostor, namenjen našim otrokom, prebivalcem Rožne ulice in drugim!

Tina Kotnik



Foto: Tina Kotnik

Hvala v imenu naše narave

Če bi bila Gozd ali Narava, bi se vam zahvalila. Razlogov za to je več: Občanke in občani smo postali občutljivejši, bolj dovzetni; ob sprehajalnih poteh, v naravi odloženi odpadki nas motijo. Nesprejemljivega početja ne sprejemamo več. Nasprotno, zahtevamo sanacijo ter kaznovanje povzročiteljev.

Posledično smo postali aktivnejši. Do sosedov, znancev, ki še vedno prezirajo vloženi trud ljudi ter skrb za čisto in ohranjeno naravo, smo glasnejši. Manjkrat se ozremo proč in glasno zahtevamo, da odpadke odložijo na za to določena mesta. Ker vemo, da je tovrstna zahteva edina prava, povzročitelje oz. lokacije divjih odlagališč aktivno prijavljamo na Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Kočevje, Kostel in Osilnica (MIR), Inšpektorat za okolje in prostor RS (IRSOP). Za posredovanje informacij o lokacijah divjih odlagališč uporabljamo tudi spletno aplikacijo Občine Kočevje – »Predlagaj Občini – Nasmetena območja« (www.kocevje.si).

Vse bolj se zavedamo pomena ohranjene narave. Zato smo aktivni. Zato ukrepamo. Pomembno število obča-



Pogosti prizori na Kočevskem. Fotografija iz leta 2008. • Foto: Tina Kotnik

nov že vrsto let sodeluje v vsakoletni čistilni akciji Očistimo Kočevsko. Še več, ljudje organizirano urejajo okolice vaških domov, igrišč, zaledij vasi ipd., posamezniki skrbijo za določena območja, smeti pobiramo na svojih vsakodnevnih poteh.

Kot lokalna skupnost in kot družba smo v tem pogledu vsekakor napredovali. A izzivov na tem področju kljub temu ne manjka. Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje (ZGS), družba Slovenski državni gozdovi (SiDG), Občina Kočevje, javno podjetje Komunala Kočevje, pristojne inšpekcijske službe ter šole, ki pomembno

prispevajo k ozaveščenosti mladih ljudi, ki praviloma niso kršitelji, med letom izvajamo številne dejavnosti, katerih cilj je zmanjšanje oz. odprava tovrstne problematike.

Redno vzdrževan Register divjih odlagališč (www.geopedia.si) pri ZGS je osnova aktivnega reševanja problematike med letom. ZGS je v letu 2021 na MIR ali IRSOP oddal več kot 20 prijav lokacij nelegalnih divjih odlagališč (večji del lokacij je saniranih); MIR med letom prav tako obravnava prijave, ki jih prejme od drugih prijaviteljev. Pretežni del prijavljenih lokacij je bil saniranih ob sodelovanju

družbe SiDG ter Občine Kočevje. Pri sanaciji lokacij divjih odlagališč ter izvedbi preventivnih ukrepov, s katerimi se trudimo bodisi omejiti bodisi izključiti možnost nadaljevanja nelegalnega odlaganja odpadkov, sodelujejo tudi številna podjetja. Vse več jih je! Z zbranimi denarnimi sredstvi podpornikov čistilne akcije – Melamin, SiDG, Intersocks, Gozdarstvo Grča, d. o. o., Avtomehanika Papež, Franjo Barič, s. p., Recinko, Yaskawa, Primas, d. o. o., Montles (v letu 2021 skupno 1.900 EUR) – smo po sanaciji območja starega avtoodpada na Marofu z večjimi skalami omejili dostop na omenjeno območje, člani GD Medved smo poskrbeli za sanacijo osmih terensko bolj zahtevnih in oddaljenih divjih odlagališč, na gozdne ceste je postavljenih dodatnih sedem tabel.

Samo kot skupnost smo lahko boljši. Zato vztrajajmo in zahtevajmo ničelno toleranco pri nelegalnem odlaganju odpadkov v naravo oz. na druga neustrezna mesta, prijavljajmo povzročitelje pristojnim inšpekcijskim službam ter aktivno sodelujmo pri zmanjševanju problematike.

Tina Kotnik



PREPROSTO VSE

NOVI DACIA SANDERO STEPWAY ECO-G

Z VGRAJENIM POGONOM NA PLIN

4 ZIMSKE PNEVMATIKE
5 LET PODALJŠANEGA JAMSTVA
15 % PRIHRANKA PRI NAKUPU
DO 2.000 LITROV LPG GORIVA
S PETROL KLUB KARTICO



*Pet let jamstva obsega 3 leta tovarniške garancije in podaljšano jamstvo za 4., in 5. leto ali 100.000 km, karkoli se zgodi prej. Velja ob nakupu z Dacia Financial Services v akciji EasyGO. ** Vsak fizični kupec vozila Dacia ECO-G s tovarniško vgrajenim pogonom na plin je upravičen do 15 % prihranka pri nakupu do 2.000 litrov LPG goriva s Petrol Klub kartico. Poraba pri mešanem ciklu: 5,6–7,4 l/100 km. Emisije CO₂: 127–131 g/km. Emisijska stopnja: EURO6DFull. Emisija NOx: 0,0248 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Pridrujemo si pravico do napak. Slika je simbolna. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Dacia priporoča 



DACIA.SI

TPV AVTO

07 39 18 114



Grozdna marmelada

RECEPT

Sestavine:

- 2 kg sladkega črnega grozdja
- 500 g sladkorja
- sok limone
- vanilin sladkor
- pol čajne žličke ingverja
- pol čajne žličke cimeta
- 0,3 dl ruma
- 1 dl vode



Recept je pripravila Bojana Klepac

Priprava

Grozdje operemo, osmukamo ter stisnemo vsebino grozdne jagode. Lupine grozdnih jagod shranimo. V večji posodi vsebino grozdnih jagod kuhamo približno 30 minut. Po kuhanju vsebino precedimo skozi cedilo, da odstranimo peške. Dodamo grozdne lupine, sladkor, vanilin sladkor, rum, ingver in cimet ter kuhamo še približno 30 minut. Vročo marmelado napolnimo v tople kozarce.



Kotiček Komunalne Kočevje



Evropski teden zmanjševanja odpadkov

20. - 28.
november
2021

**KROŽNE
SKUPNOSTI**
SKOČIMO V SVET Z MANJ ODPADKI



Gospodarska
zbornica
Slovenije
Zbornica komunalnega
gospodarstva

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Komunalna Kočevje

@etzo_slovenija @etzoslovenija etzo.gzs.si #etzo2021 #krozneskupnosti

5-stopenjska lestvica ravnanja z odpadki



- 01 Zavrni**
(angl. refuse)
- 02 Zmanjšaj**
(angl. reduce)
- 03 Ponovno uporabi**
(angl. reuse)
- 04 Popravi**
(angl. repair)
- 05 Obnovi**
(angl. refurbish)
- 06 Ponovno izdelaj**
(angl. remanufacture)
- 07 Spremeni namen**
(angl. repurpose)
- 08 Recikliraj**
(angl. recycle)
- 09 Pridobi energijo**
(angl. recover)

Odgovornost je naša. "Narave nismo podedovali od naših prednikov, ampak smo si jo izposodili od naših otrok." Vrnimo jo čisto in zeleno.

Desetka bo!

Lahko bi rekli, da je leto 2021 za Društvo kočevskih glasbenikov prelomno. Kdor vsaj malo spremlja kočevsko glasbeno sceno, ve, da se decembra kočevski glasbeniki združijo in izdajo CD. In letos bo to že deseti! Deseto leto zapored. To je nekaj, na kar smo ponosni in kar bomo kričali še dolgo in še daleč naokoli.

Kompilacija Kočevje špila je začela izhajati leta 2012. Namen je združiti glasbeno sceno Kočevske na enem CD-ju. Na vseh omenjenih kompilacijah je do zdaj sodelovalo že več kot 50 različnih glasbenih izvajalcev skupno število izdanih skladb pa je kar 150. Imamo celo dva izvajalca, ki sta sodelovala vsako leto in tudi tokrat ne bosta izjema. Pomembni sodelujoči so domači oblikovalci, umetniki, društva, lokal-



Foto: Marko Vovk

ni studio Beartracks in ne nazadnje tudi vsi podporniki, ki cenijo trud glasbenikov. Zagotovo je ključni finančni podpornik Občina Kočevje,

ki jim izrekamo poseben hvala. Da se naš glas in naša glasba slišita naokoli ter da vsako leto dobimo iskreno in argumentirano povratno informacijo,

se lahko zahvalimo Alešu Podbrežniku (rockline.si) in Jaši Lorenčiču (sigic.si) ter Jerneju Venetu (Val 202) za vsakoletno povabilo na oddajo Na sceni.

DKG-jevci nismo edino društvo, ki se je moralo zaradi pandemije drugače znajti, ampak če nam predstavitev Kompilacije Kočevje špila ni preprečila lani – še vedno si jo lahko ogledate na našem kanalu YouTube –, nas zagotovo ne bo niti letos! Kot se za jubilejno obletnico spodobi, smo v ustvarjalnem pogonu, da vam 25. decembra pripravimo glasbeni večer, poln presenečenj in odlične glasbe. Za več novic pa nas poiščite na Facebook strani 'Društvo Kočevskih Glasbenikov'.

Špilej!
Nika Stefanišin

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA OBČIN KOČEVJE, KOSTEL IN OSILNICA - INŠPEKTORAT IN REDARSTVO

UREDIMO ŽIVE MEJE

Pri rednih terenskih ogledih ponovno opažamo, da so žive meje ob cestah, pločnikih in drugih prometnih površinah razraščene in previsoke. Takšna vegetacija ovira normalen prehod pešcev in vozil na občinskih cestah in pločnikih, prav tako ovira tudi preglednost pri priključevanju na občinske ceste.

Ugotavljamo tudi, da je treba nekatere lastnike zemljišč vsako leto ponovno opozarjati, da je treba vegetacijo ustrezno obrezati.

Razrasla vegetacija mora biti porezana tako, da:

- so drevesa, ki rastejo ob omenjenih cestah, obrezana tako, da je prosta višina nad cesto najmanj 4,5 m. Če je ob cesti pločnik, pa je treba zagotoviti porez vegetacije nad pločnikom, da je zagotovljena minimalna višina 2,5 m, ki se meri od najvišje točke pločnika;
- zaradi preglednosti višina žive meje ne sme presegati višine 75 cm od nivoja vozišča;
- mora biti po širini grmičevje ali drevje obrezano najmanj do zunanega roba bankine.

Vse te obveznosti lastnikov parcel glede preglednosti je opredelil tudi zakonodajalec v 98. členu Zakona o cestah: "V območju nivojskega križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti nobene vegetacije ali objektov, naprav in drugih predmetov ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka."

Opozarjamo, da je treba za vegetacijo skrbeti skozi vse leto in tako zagotavljati minimalno polje preglednosti.

Razrasla vegetacija bo pozimi še bolj nevarna za udeležence v cestnem prometu, saj se bo na njej zadržal sneg in bo tako zaradi obtežitve še bolj povešena na cesto ali pločnik. Takšna ovira bo onemogočila izvajanje zimske službe (pluženje in posipavanje), ker se bo oviram treba z vozili izogibati in bodo tako lahko posamezni odseki cest ostali nespluženi, česar pa si nihče od nas ne želi, zato je pomembno, da razrasle veje vegetacije čim prej porežete, še preden vas na to opozorimo mi.

Janko Kalinič

Sarine dobrote. Dobrote za dušo.

- 🍰 Sarini štrudlji (jabolčni, borovničev, skutin)
- 🍰 Kremšnite 🍰 Kočevske bombice 🍰 Šamrole
- 🍰 Potice 🍰 Gibanica 🍰 Več vrst piškotov
- 🍰 Breskvice 🍰 Torte 🍰 Princes krofi 🍰 Ježki
- 🍰 Popcakes-i



SARINE
Dobrote

SARA OSTERMAN S.P.
Trg Zbora Odposlancev 59
1330 Kočevje

☎ 041 991 158
✉ sara@sarinedobrote.si
🌐 www.sarinedobrote.si
📘 fb.com/sarinedobrote

DELOVNI ČAS
PON - PET 9.00 - 17.00
SOB 9.00 - 13.00



Lokalno. Domače. Slovensko.

Pri nas lahko kupite vrunske slovenske proizvode: olja, semena, pesto, čokoladice, zelišča, keramika, medeni izdelki, sokovi, etnobotanika, knjige, eko tekstil.

Moja knjižnica praznuje

Teden slovenskih splošnih knjižnic, ki ga knjižnice obeležujemo vsako leto novembra, letos poteka od 15. do 20. novembra. Splošne knjižnice smo s svojim raznovrstnim knjižničnim gradivom podpornice branja, pisane besede in bralne kulture, zato ne preseneča, da je rdeča nit letošnjega Tedna splošnih knjižnic pomen branja.

Ob tem tednu bi zaposleni v knjižnici še posebej radi svoje okolje in uporabnike z raznimi aktivnostmi spomnili na pomembnost branja. Branje je komunikacijsko orodje, ki je bistvenega pomena za človekovo socializacijo. Spodbuja empatijo in zavedanje, da smo družbeno in duhovno povezani in soodvisni. Spremenjene družbene razmere z novo, še vedno nepoznano boleznijo, ki iz pandemije prerašča v sindemijo, nam narekujejo razmislek o sebi, soljudih in svetu, ki ga z ustreznim branjem lahko še poglobimo. Morda se premalo zavedamo pomena vrednot, kot jih imata zdravje in branje za naše življenje. Oboje moramo negovati in biti hvaležni, da nam je dano.

Živimo v času in družbi, ko sta nam kultura branja in bralna pismenost na dosegu roke. Branje ima nedvomno svojo moč skozi vso zgodovino, od nastanka pisane besede in izuma tiska pa se je začelo širiti. Še ne tako dolgo nazaj, skoraj do začetka 19. stoletja, je bilo branje rezervirano za privilegirane, večini ljudi pa nedosegljivo. Široka dostopnost do knjižnega bogastva se je v Sloveniji začela z mrežo splošnih knjižnic, in sicer kmalu po drugi svetovni vojni. Danes imamo v Sloveniji 58 splošnih knjižnic. Knjižnica Kočevje je bila ustanovljena leta 1951 in konec letošnjega leta obeležuje 70 let delovanja. Lahko rečemo, da ima knjižničarstvo na Kočevskem že tradicijo.



Foto: arhiv Knjižnice Kočevje

Kljub tehnološkemu napredku in internetni dobi branje knjig ohranja svojo pomembno vlogo. Vzporedno z družbenimi in tehničnimi spremembami se spreminjajo tudi splošne knjižnice. Tako se sodobne knjižnice vseskozi prilagajamo in omogočamo dostop do pisane besede na različnih medijih s paletto številnih drugih storitev in že dolgo nismo samo izposojevalnice knjig.

Ob tednu splošnih knjižnic, ko knjižnice opozarjamo tudi na pomen svo-

jega dela, smo v Knjižnici Kočevje pripravili vrsto dejavnosti za spodbujanje branja, in sicer: Tombola za naj knjigo, Bralci bralcem priporočajo, Beri z Berijem, Berimo malo drugače (avdio knjige, e-knjige), Branje in knjige v povezavi s tradicionalnim slovenskim zajtrkom, Avtorji in knjige v Knjižnici Kočevje, Brezplačen vpis v knjižnico in še vrsto drugih prese- nečenj in aktivnosti, ki obstoječe in nove bralce nagovarjajo k branju.

Številne vsebine in gradiva uporab-

nikom omogočamo tudi na daljavo, zato jih vabimo, da se uporabljajo tudi naše spletne storitve. Gradivo lahko naročijo prek aplikacije Moja knjižnica (COBISS+) in mCOBISS, e-knjige so jim na voljo na spletnem portalu BIBLOS, na portalu PressReader je mogoče prebiranje časopisov in revij, veliko dobrih nasvetov o dobrih knjigah lahko najdejo na portalu Dobreknjige.si, na Kamri pa si lahko поближе ogledujejo našo digitalizirano dediščino. Za pomoč oziroma dodatno informacijo smo na voljo vsak dan zaposleni, in sicer od 7. do 19. ure, v soboto pa od 8. do 13. ure.

V knjižnici smo v preteklem letu in pol prilagodili svojo dejavnost spremenjenim razmeram, ki počasi postajajo naš način življenja. Čeprav so številne kulturne ustanove med epidemijo zaprle svoja vrata, smo knjižnice skoraj ves čas ostale dostopne. To kaže na to, da je knjiga kot duhovna hrana in pripomoček pri študiju in učenju nepogrešljiva sopotnica. Gradimo trdno vez med ustvarjanjem, posredovanjem, duhovnim ter intelektualnim bogatenjem, razumevanjem in učenjem.

Želimo si, da bi bili kot vsi v družbi deležni medsebojnega spoštovanja in zaupanja. Zaupanje je prav tako ena izmed pomembnejših vrednot, ki nam vliva upanje, da se s potrebnim pogumom spopadamo s prihajajočimi družbenimi in življenjskimi izzivi.

Cirila Pekica

NOVA ŠKODA OCTAVIA



ŠKODA

JORAS CENTER

Ob železnici 7, Ribnica
tel.: 01 836 90 40

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂: 4,9–3,9 l/100 km in 113–91 g/km, emisijska stopnja: EURO 6, specifična emisija dušikovih oksidov (NOx): 0,0461–0,0291 g/km, trdi delci: 0,00038–0,00012 g/km, število delcev: 2,14–0,04 x 10¹¹. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

O pisanju nazivov

JEZIKOVNI
NASVET

Tokrat nas je zanimalo, kdaj pišemo določila, ki zaznamujejo družbeni ali družabni položaj, poklic, čast in znanstveno stopnjo, pred imenom in kdaj za njim. Čeprav to področje ureja Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih, pa je med spremljanjem jezikovne rabe mogoče opaziti več načinov zapisovanja. V grobem ločujemo na naslednje:

Izobrazbeni oz. strokovni nazivi

Ti nazivi so pridobljeni s šolanjem do vključno druge bolonjske stopnje, povejo pa nam, kakšno izobrazbo ima posameznik: npr. Marko Kovač, dipl. inž. les. Čeprav je naziv po drugi bolonjski stopnji magister/magistrica, to ni znanstveni naziv, temveč izobrazbeni oz. strokovni, zato ga zapisujemo za imenom. Med izobrazbene nazive spada tudi naziv dr. med., saj ga posameznik pridobi po končanem magistrskem študiju medicine, torej študiju druge bolonjske stopnje. Ko nekdo po študiju medicine opravi tudi doktorat, se zapis Marko Kovač, dr. med., spremeni v dr. Marko Kovač. Ustrezna stara oblika za znanstveni doktorat doktorja medicine se glasi: dr. Marko Kovač, dr. med.

Znanstveni nazivi so pridobljeni po končani tretji stopnji študija in magistraturi ali doktoratu po starem programu. Te nazive pišemo pred imenom, torej dr. Marko Kovač.

Visokošolski ali akademski naziv pridobi posameznik, ko se zaposli na univerzi oz. visoki šoli. Univerzitetne akademske nazive, pri katerih gre za oznako habilitacijske stopnje, večinoma zapisujemo pred imenom in znanstvenim nazivom, torej red. prof. dr. Marko Kovač ali asist. dr. Marko Kovač.

Nazivi strokovne kvalifikacije svojim zaposlenim podeljujejo raziskovalne ustanove, ki se ne ukvarjajo s pedagoškim delom. Zapisujemo jih za imenom dr. Marko Kovač, znanstveni svetnik. Če je raziskovalec zaposlen v različnih ustanovah, lahko pridobi tudi pedagoški naziv, npr. doc. dr. Marko Kovač, znanstveni svetnik. Pred znanstveni naziv zapišemo tudi častni naziv akademik: akad. dr. Janez Novak.



BikeWorkshop

kolesarski servis, Martin Bastar s.p.

Pri Unionu 9,
1330 Kočevje

Telefon: 031 221 271



bike_workshop_kocevje



BikeWorkshop Kočevje



bikeworkshop.si

Kočevska je časopis Občine Kočevje, vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1955 • Kočevska, št. 71, november 2021 • Naklada 6500 izvodov • Gospodinjstva na območju občine Kočevje jo prejmejo brezplačno • Izdajatelj: Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje / zanj župan dr. Vladimir Prebilič • Odgovorni urednik: Žarko Nanjara • Oblikovna zasnova, prelom in priprava za tisk: WooCHE, oblikovanje, Marko Vovk, s. p. • Lektorica: Saša Erjavec Kobe • **Kontakt: info@kocevski.si • Časopis Kočevska, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje** • Trženje: Matej Kosten, 040-652-837, matej.kosten@kocevski.si • Tisk: Tiskarsko središče d. o. o., Slovenčeva ulica 19A, 1000 Ljubljana • Ponatis celote ali posameznih delov in njihova uporaba v drugih medijih je dovoljena le s predhodnim pisnim dovoljenjem izdajatelja. Uredništvo si pridržuje pravico sprejeti v objavo ali zavrniti poslano gradivo v skladu s svojo uredniško politiko. Pridržujemo si tudi pravico spreminjanja naslova ter krajsanja člankov. Kadar gre pri naštetem za večje spremembe, se bomo skušali posvetovati z avtorjem, vendar je končna odločitev naša. ISSN številka tiskane izdaje: 2591-0744; ISSN številka spletne izdaje: 2591-07a52

KNJIŽNICA KOČEVJE PRIPOROČA

Dobra slovenska kuhinja

Mladinska knjiga, 2021

Slovenija je pokrajinsko zelo razgibana dežela in zato je raznolika tudi tradicionalna slovenska kuhinja. Vsaka slovenska pokrajina ima svoje kulinarčne značilnosti. Močnate jedi so značilne za prekmursko kuhinjo, najbolj znana pa je gibanica. Štajerci imajo zelo radi kisle juhe, Koroška je znana po žgancih in rezancih, njihova posebnost pa so mavžlji. Na Dolenjskem imamo štruklje (kuhane, pečene, sladke, slane ...). V Idriji ne moremo mimo žlikrofov, na Gorenjskem pa sta doma orehova potica in prata. Primorska je znana po ribah in testeninah, Istra po divjačini. Mladinska knjiga je v svoji založbi 30. obletnico razglasitve samostojne Slovenije proslavila z izdajo zbirke Zlata Slovenija, sestavljeno iz petih knjig o naši kulturni dediščini. Ena iz zbirke je knjiga z naslovom Dobra slovenska kuhinja. V njej najdete recepte za zgoraj naštetih dobrote, 100 izvrstnih domačih receptov za 100 okusnih jedi, s pomočjo katerih boste v svoj dom vnesli nekaj slovenske kulinarčne tradicije.

Lisa Jewell

Brez nje

Primus, 2021

Po desetih letih, odkar je izginila njena hči Ellie, njena mama Laurel, sprijaznjena z izgubo in žalostjo, poskuša znova sestaviti svoje življenje in se poda v novo razmerje. V slaščičarni spozna očarljivega Floyda Dunna, čez čas pa tudi njegovi hčeri. Stara vprašanja, ki se jih je tako močno trudila pozabiti, privrejo na dan, ko jo presune spoznanje, da je njegova najmlajša hči Poppy na las podobna njeni Ellie. Znova se trudi odkriti resnico, kam je izginila njena hči. Sledi namigom, ki jih je nekoč spregledala, in navsezadnje le ugotovi, kaj se je zgodilo. Psihološki triler, pretresljiva, srčna, ganljiva in napeta zgodba, polna preobratov s šokantnim koncem.

Luigi Ballerini

Mira ve vse

KUD Sodobnost International, 2021

Zanimiv roman izpod peresa italijanskega avtorja Luigija Ballerinija je odlično branja za starejše mladostnike in tudi za odrasle. Dogaja se v na videz oddaljeni prihodnosti, a že po nekaj straneh vidimo, da gre tudi za sedanjost. Ljudje živijo v pametnem in v celoti digitaliziranem okolju. Za vse je poskrbljeno, računalniki, omrežja in roboti skrbijo za dobro in varno počutje, vse to pa nadzira Vlada. Vsak ima svojega osebnega svetovalca, Miro, ki pozna vse skrite želje in potrebe vsakega posameznika. Glavna junaka, najstnika Vera in Aleks, se pridružita skupini mladih, ki se temu urejenemu, a neusmiljenemu svetu uprejo. To storijo tako, da sprejmejo drugačne vrednote, želijo in potrebujejo življenje brez selfjev in vsehčkov. Svoje prepričanje krepijo z branjem vrhunske literature, ki je seveda v tem svetu prepovedana. Videti je, da proti vsemogočni Vladi nimajo možnosti, toda ljudje poznajo nekaj, kar je lahko močnejše od vse umetne inteligence, čustvo, ki mu rečemo ljubezen. Ali bo to dovolj?

Katarina Valentini

Anoreksija bi jo skoraj požrla

Samozaložba, 2021

O anoreksiji beremo in govorimo že dolga leta. Vemo, da gre za eno najhujših in življenjsko nevarnih motenj hranjenja. Pričujoči roman ima nedvomno tudi nekaj osebnega, saj slovenska avtorica Katarina Valentini opisuje okoliščine in razmere, ki lahko urejena dekleta potegnejo v vrtinec, iz katerega je izhod zelo težaven. Glavna junakinja Lara končuje gimnazijo, je tudi uspešna športnica in pred njo je študij v ZDA. Vse to jo močno zaznamuje, zdi se ji, da življenje postaja ena sama rutina in da ni več nobenega veselja in možnosti sprostitev. Okolje in celo njeni najbližji ne razumejo v celoti njenega brezupa, utesnjenosti in strahu. Na videz z nedolžnimi pripombami o tistih nekaj odvečnih kilogramih, ki naj bi jih imela, poglabljajo njeno stisko. Anoreksija je potem samo še odgovor na položaj, v katerem se je znašla Lara. Seveda športnih uspehov ni več, ostane samo brezumen tek in izogibanje hrani. Roman je napisan v obliki dnevnika, tako da lahko napredovanje bolezni kronološko spremljamo.

praznični december

v Kočevju



SOBOTA, 18. 12. 2021 | 19.00

Modrijani



PETEK, 31. 12. 2021 | 22.00-02.00

Silvestrovanje & Dejan Dogaja band



PONEDELJEK, 6. 12. 2021 | 17.00

Prižig lučk, Miklavževanje za otroke in zabava s Polkaholiki



TOREK, 28. 12. 2021 | 19.00

San Di Ego



SOBOTA, 1. 1. 2022 | 19.00

Luka Basi

V primeru, da bodo razmere omogočale in bodo ukrepi sproščeni, bomo načrtovane dogodke v decembru izvedli. Za vse informacije v povezavi s tem spremljajte spletno stran destinacije Kočevsko www.kocevsko.com in družbeni omrežji:  @kocevsko in  @kocevsko.